

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1-; lanskoletne 2-; mesečna naročnina Din 20-; za tujino 30-. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-63.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 208

Ljubljana, torek, dne 8. septembra 1931

Leto II.

Zakon o volilnih imenikih

Stalni volilni imeniki — Volilno pravico ima vsak moški državljani, ki je izpolnil 21. leto starosti — Potrjeni imeniki bodo stalno izloženi v občinskem uradu in v sreskem in okrožnem sodišču — Važni roki za sestavo prvih imenikov

Beograd, 7. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog notranjega ministra in predsednika ministrskega sveta, predpisal in proglasil

zakon o volilnih imenikih.

Čl. 1. — Volilni imeniki, po katerih se vrše volitve za narodno skupščino, so stalni.

Kadar stopi ta zakon v veljavo, so občinski odbori (občinski uradi) dolžni, v roku 10 dni sestaviti prvi stalni volilni imenik, pri čemer jim bo služil za osnovo volilni imenik, po katerem so se izvršile volitve v narodno skupščino dne 11. septembra 1927.

Nato ga morajo v roku nadaljnjih 24 ur predložiti v dveh originalnih izvodih pristojnemu sreskemu sodišču v potrditev.

V tistih krajih, kjer ni sreskih sodišč, se pošlje pristojnemu okrožnemu sodišču v potrditev.

V mestu Beogradu izvrši potrditev volilnih imenikov okrožno sodišče za mesto Beograd.

V stalne volilne imenike se vpišejo po uradni dolžnosti vsi, ki imajo volilno pravico, če bivajo najmanj 6 mesecev v dotični občini.

Poslednje ne velja za državne nameščenice.

Državni in javni samoupravni nameščenici se vpišejo v volilne imenike tiste občine, kjer so v službi.

V občinah, v katerih je več volišč, se bodo volilni imeniki izdelali v posebnih zvezkih za vsako volišče posebej.

Na koncu imenika se bo s črkami izpisalo število vpisanih volilcev in število listov imenika.

Nato se imenik opremi s številko in datumom, nakar ga občinski odbor z zapisnikarjem (beležnikom) podpiše in opremi s pečatom.

Sreska odnosno okrožna sodišča bodo v roku dveh dni imenik potrdila in en izvod spravila v svoj arhiv, drugega pa vrnila okrožnemu sodišču.

Če volilni imenik ne bi bil dostavljen v zakoniti obliki, ga bo sresko odnosno okrožno sodišče prej vrnilo občini, da ga ona v roku dveh dni uredi po zakonitih predpisih.

Volilna pravica

Čl. 2. Volilno pravico ima vsak moški državljani po rojstvu ali priroju (naturalizaciji), ki je izpolnil 21. leto življenja.

Čl. 3. — Aktivni oficirji in podoficirji in vojniki pod zastavo ne morejo vršiti volilne pravice in tudi ne morejo biti izvoljeni.

Čl. 4. — Začasno izgubi volilno pravico:

1. kdor je obsojen na robijo ali zapor na več kakor eno leto dni, dokler se ne vrne v pravo,
2. kdor je obsojen na izgubo državljskih pravic, za dobo, dokler ta kazen traja,
3. kdor je pod stečajem,
4. kdor je pod varštvom,
5. kdor je pred sodiščem izgubil volilno pravico zaradi volilnih prestopkov.

Evidenca volilnih upravičencev

Čl. 5. — Občinski odbori (uradi) morajo po uradni dolžnosti vsako leto od vstetega 1. do 31. januarja izvršiti popravke teh imenikov in vpisati vanje s svojim sklepom vse osebe, ki imajo volilno pravico in dotlej niso bile vpisane, enako pa izpustiti one, ki so to pravico izgubile.

Občinski odbori bodo vojake, ki so odslužili svoj rok, po uradni dolžnosti vpisali v volilni imenik po odsluženem roku.

Prav tako bodo zapisali vojake, ki bodo v tem letu odslužili svoj rok.

Čl. 6. — Najdelj do 5. februarja bodo občinski odbori poslali tako popravljene volilne imenike pristojnemu sreskemu odnosno okrožnemu sodišču v potrditev.

Obenem bodo predložili v prepisu vse izpremembe volilnih imenikov, izvršene meseca januarja.

Kadar sodišče dobi volilni imenik, se prepriča, ali se ujema z originalom, ki se nahaja v njegovem arhivu, nakar ga v roku 15 dni overi in vrne občinskemu odboru, pri čemer zabeleži v svoj originalni imenik izpremembe, ki jih je napravil občinski odbor meseca januarja.

Potrditev podpišeta predsednik in tajnik sreskega odnosno okrožnega sodišča ali pa njuna zastopnika.

Čl. 7. — Če občinski odbor ne predloži v gori omenjenem roku volilnega imenika pristojnemu sreskemu odnosno okrožnemu sodišču, ga le-to pozove, da to naknadno stori v roku pet dni, obenem pa izvrši po uradni dolžnosti, kar je treba storiti po zakonu, da se odgovorne osebe kaznujejo.

Če po tem roku občinski odbor ne predloži sreskemu odnosno okrožnemu sodišču stalnega

volilnega imenika, bo to sodišče določilo sodnega uradnika, da v roku enega meseca v smislu odredb tega zakona sestavi stalni volilni imenik za dotično občino.

Do končne potrditve tega imenika bo v veljavi prejšnji imenik.

Uradniku, ki mu je naloženo, da izvrši to delo, se takoj izdajo iz potne blagajne denar za potne troške in dnevnice, ki mu pripadajo po obstoječih predpisih o potnih troških državnih nameščenecov za uradna potovanja. Ti in ostali izdatki pridejo v breme odgovornega nameščenca.

Pravica do vpogleda v imenike

Čl. 8. — Tako potrjeni imenik bo stalno razstavljen v občinskem, sreskem in okrožnem sodišču in vsakdo ima pravico, volilni imenik pregledati, prepisati, objaviti in tiskati ter bodisi za sebe ali za koga drugega zahtevati njegova popravka.

Čl. 9. — Da je volilni imenik dan v vpogled prebivalstvu, mora občinski odbor razglasiti isti dan, ko se to stori.

Ta razglas se v mestih in mestecih (trgih) izvrši s pismeno objavo, prilepljeno v občinskih prostorih in po ulicah, v kmetijskih občinah pa še na način, ki je v teh občinah v navadi.

Vtem razglasu mora biti izrecno povedano, da bodo pri volitvah smeli glasovati samo tisti, ki so vpisani v imeniku.

Popravki v imenikih

Čl. 10. — Popravek volilnega imenika se zahteva neposredno pismeno ali ustmeno od občinskega odbora, ali sreskega, ali okrožnega

sodišča, vendar od okrožnega sodišča samo pismeno.

Sresko odnosno okrožno sodišče bo akt glede zahteve popravka v roku 24 ur poslalo občinskemu odboru v postopek.

Ustmeno zahtevo zabeleži odbor odnosno sodišče v zapisnik.

Z zahtevo po popravku je treba predložiti dokazila.

Za dokazila služijo lahko samo veljavni javni dokumenti.

eČ osebe, ki zahtevajo popravek, zahtevajo, da se jim o tem izda potrdilo, je sodišče dolžno to takoj storiti.

Vsaka zahteva po popravku se isti dan zabeleži tako v tajniško knjigo, kakor tudi v ročni zapisnik ter v posebni seznam zaradi lažjega pregleda.

Če občinski odbor izvrši popravek v volilnem imeniku po uradni dolžnosti, mora svoj sklep, s katerim popravek odredi, obrazložiti z veljavnimi dokazili.

Dolžnosti občinskih odborov glede popravkov

Čl. 11. — V vsaki zahtevi po popravku volilnega imenika mora občinski odbor sprejeti sklep v roku pet dni.

Če se to zahteva od katerega drugega sodišča, ga izroči tudi le-temu, uradno, v istem roku.

Izročitev sklepa se izvrši zainteresiranim osebam s pismenim potrdilom sprejema, nepismenim osebam pa pred dvema pričama.

Če ni mogoče najti zainteresirane osebe, se ji sklep prilepi na njenem domu pred dvema pismenima pričama, ki se podpišeta na odstav-

nici obenem z zvančnikom, ki je sklep prilepil na domu.

Če ni znano, kje je dom zainteresirane osebe, da se mu izročitev ne more izvršiti na nobene-ga izmed navedenih načinov, se sklep prilepi v občinskih prostorih.

Tisti, ki so bili odbiti, ker zahtevi niso priložili dokazil, kakršna zahteva čl. 10. tega zakona, lahko poovno zahtevajo popravek s priloženimi dokazili, če rok za zahtevo po popravku ne bi bil potekel.

Toda če občinski odbor v preostalem roku za zahtevo po popravku volilnega imenika ne izda nikakega sklepa, se bo smatralo, da je bila osebi, ki je zahtevala popravek, zahteva odbita.

Ta oseba ima pravico do pritožbe neposredno na pristojno sresko, odnosno okrožno sodišče.

V tem zmislu bodo sreska, odnosno okrožna sodišča zahtevala od občinskega odbora potrebne akte in izdala sklep v skladu z dokazili, ravnaajo se po drugem odstavku čl. 10 tega zakona.

Če se popravek zahteva za drugo osebo, je sresko odnosno okrožno sodišče dolžno istočasno tudi njo obvestiti.

Občinski odbor je dolžan v tem primeru poslati sreskemu, odnosno okrožnemu sodišču potrebne akte v roku 24 ur od prejema zahteve (odgovora) sreskega odnosno okrožnega sodišča, ki to zahteva.

Pravica do pritožbe v sled odklonjenih popravkov.

Člen 12. Tako tisti, ki zahteva popravek, kakor tudi oni, za katerega se je popravek zahteval, se imata pravico pritožiti pristojnemu sreskemu ali okrožnemu sodišču v roku 3 dni po prejemu sklepa.

Če občinski odbor odbije prošnjo tistega, ki je zahteval popravek volilnega imenika, mora oseba, katere se ta zahteva tiče, če ima kaj pjasniti ali izjaviti v svojo korist, to storiti pri občinskem odboru v roku 3 dni od prejema sklepa odnosno sodne dostave (čl. 11, odst. 7.), ker se po sklenjeni rešitvi sreskega odnosno okrožnega sodišča ne more ničesar več dodati.

Pritožbe in prijave po 2. odstavku tega zakona se izročajo ustmeno ali pismeno občinskemu odboru.

Pritožbe ali prijave bo sodišče sprejelo v zapisnik in izdalo vsakomur, ki to zahteva, potrdilo, da je predal pritožbo ali prijavo sodišču in katerega dne.

Člen 13. Občinski odbor (opštinski sud) je dolžan vsak svoj sklep po čl. 11 tega zakona poslati po uradni dolžnosti v roku 2 dni po iz-toku roka pritožbe pristojnemu sreskemu oziroma okrožnemu sodišču v oceno skupno z vsemi akti, ki se na sklep nanašajo. Ta sodišča so dolžna najdalje v roku 7 dni po prejemu akta sprejeti sklep, s katerim odobrijo ali uničijo sklep občinskega odbora (opštinskega suda).

V primeru pritožbe more sresko oziroma okrožno sodišče tudi spremeniti sklep občinskega odbora (suda). Takoj ko sresko oziroma okrožno sodišče sprejme sklep, ga pošlje istega dne s pripadajočimi akti občinskemu odboru, ko predhodno vpiše v volilni imenik oziroma iz-briše iz njega imena onih, katerih se sklep tiče. Sklep sreskega oziroma okrožnega sodišča je izvršen.

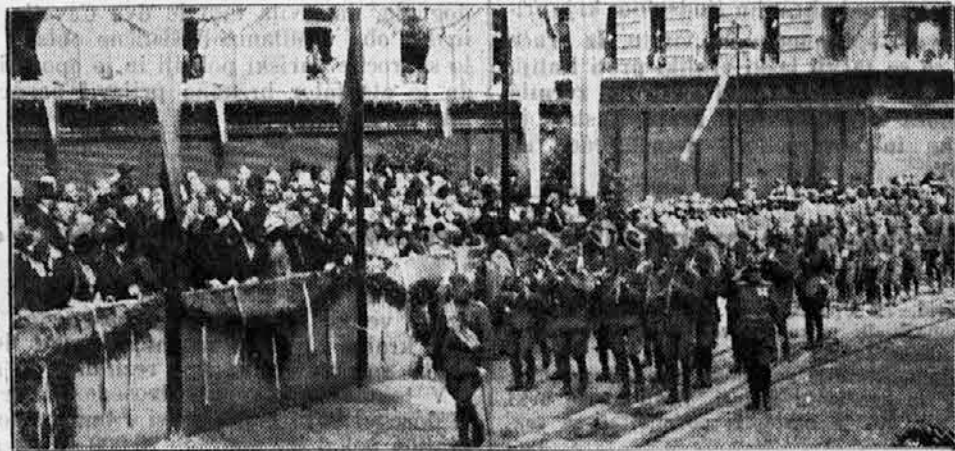
Člen 14. Pri zahtevah popravila volilnih imenikov se ne bodo pobirale nobene takse, kakor tudi ne za delo, akte in potrdila o izvlečkih iz cerkvenih knjig, overovljenje potrdil itd., ki so potrebna kot dokazila za to zahtevo. Na takih potrdilih bo označeno, v kako svrhu so izdana, ker se ne bodo mogla uporabiti kot dokazila v druge svrhe brez taks. Oblastva so dolžna izdati v 24 urah vsa zahtevana potrdila, ki se zahtevajo v svrhu popravil volilnih imenikov.

Popravki imenikov po razpisu volitev.

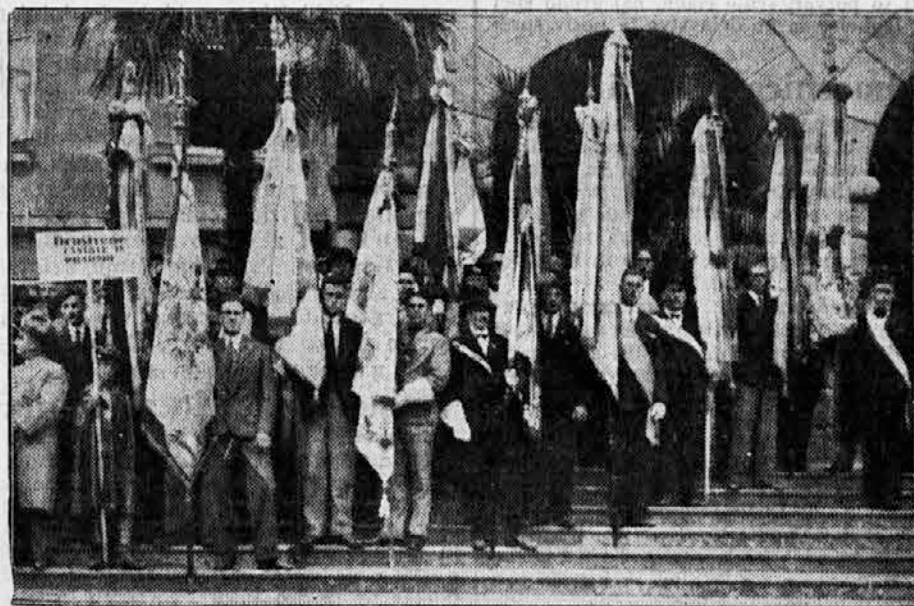
Člen 15. Ko bo objavljen ukaz o volitvah narodnih poslancev, se morejo popravila zahtevati še 15 dni po dnevu objave ukaza. Pozneje zahtevana popravila ne vplivajo na sestavo volilnih imenikov, na podlagi katerih se bodo vršile že razpisane volitve.

Člen 16. Če pade dan volitev v čas od 1. januarja do 25. februarja vključno, se bodo prelo-žili popravki po uradni dolžnosti na čas po volitvah. Rok, predvideni v tem zakonu, začnejo teči 10 dni od dneva volitev mesto od 1. janu- arja. Popravila na zahtevo poedincev se bodo tudi v tem primeru vršila po odredbah tega zakona.

Slike z odkritja spomenika kralju Petru

Nastop vojske

Del zastav

Peveci

Kazenske določbe.

Člen 17. Kdor o priliki popravljaja volilnih imenikov, kakor je predvideno v členu 1. tega zakona, vpiše v imenik kako osebo ali jo črta iz imenika v nasprotju z označenim načinom, bo kaznovan z zaporom od 3 mesecev do 2 let. Če število tako vpisanih ali zbranih oseb znaša več ko 10 za vsako volišče, bo dotičnik kaznovan z zaporom do 5 let.

Člen 18. Kdor o priliki popravljaja imenikov hote izpusti osebe, ki jih je po uradni dolžnosti dolžan vpisati, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev ali z denarno kaznijo do 3000 Din. Isto velja, če ne izbriše oseb, ki so umrle, ali pa so izgubile volilno pravico.

Člen 19. Če občine ne predložijo stalnih volilnih imenikov sreskim oziroma okrožnim sodiščem v roku, odrejenem po tem zakonu, bodo odgovorne osebe kaznovane z zaporom 6 mesecev.

Člen 20. Vse te krivde (čl. 17., 18., 19.) sodi senat okrožnega sodišča.

Način sestavljanja in vzdrževanja imenikov.

Člen 21. Posli, ki se nanašajo na delo in popravljajanje volilnih imenikov v občinah, kjer ni občinskih odborov (opštinskih sudov), bo izvrševal občinski predstojnik, načelnik, knez ali njegov namestnik z dvema občinskima svetovalcema, ki jih izvoli občinski svet.

Člen 22. Formularje volilnih imenikov predpiše minister za notranje zadeve.

Člen 23. Poleg stalnih volilnih imenikov morajo imeti občine tudi po abecednem redu urejen imenik z indeksom vseh volilcev v občini, kjer se poleg imena volilca označi tudi stran in številka v volilne imeniku. Pri izdelavi prvega stalnega volilnega imenika so občine dolžne izdelati imenik v dveh izvodih, od katerih zadržijo en izvod sreska oziroma okrožno sodišča za svoj arhiv. Okrožno sodišče bo tam vpisovalo vsakega novega volilca v svoj imenik.

Člen 24. Občinski odbor (opštinski sud) bo vsake 5 let prepisal original volilnega imenika ter pri tem vpisal nove ter izpustil volilce, ki nimajo več volilne pravice. V kolikor obstoja potreba radi nakopičevanja aktov, more sresko oziroma okrožno sodišče odrediti, da se ta prepis izvrši že prej in v dveh originalnih izvodih. En izvod je treba predložiti sreskemu, oziroma okrožnemu sodišču v potrditev, tako da na ta način nastane nov stalni volilni imenik.

Prehodne odredbe.

Čl. 25. Za prve prihodnje volitve narodnih poslancev po uveljavitvi tega zakona se rok predviden v prvem odstavku čl. 7. tega zakona spremeni v rok 2 dni, rok v drugem stavku istega člena v rok 3 dni in rok predviden v členu 13. 1. stavku v rok 24 ur, rok v 2. stavku istega člena v rok 2 dni, rok v čl. 15 1. stavka pa se spremeni v rok 3 dni.

Člen 26. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se objavi v »Službenih novinah«.

Imenovanje

Prisega ministra Pucija

Beograd, 7. septembra. AA. Davi ob pol 12. je minister brez portfelja Ivan Pucelj položil pred predsednikom ministrskega sveta generalom Petrom Živkovićem v predsedništvu ministrskega sveta prisego.

Beograd, 7. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za kontrolorja na postaji Ljubljana - gor. kolodvor v 7. skupini g. Viljem Kele, dosedanji kontrolor v isti skupini in šef postaje Škofja Loka.

»Slehernik« pred Nunsko cerkvijo

Kot druga gledališka predstava na prostem v ciklusu prireditev za kraljevi teden se je noč vršila pred nunsko cerkvijo predstava Hofmanstalojevega Slehernika v režiji prof. Šesta in z Levarem v naslov. Vlogi. Zanimanje za stvar ki pomeni novost v našem gledališkem življenju, in pa razmeroma ugodno vreme sta privabila lepo število tisočev ljudi, ki so zasedli vrste sedelcev in pripravljenih stojšč, par tisoč gledalcev pa se je zadovoljilo, da so oddale s Kongresnega trga in s okolišnih hiš prisostvovali igri. In upanje vseh se je izpolnilo: s Slehernikom pred nunsko cerkvijo sta tako režija kakor dramski ansambel izvršila živo, vsega spoštovanja vredno dejanje, ki za naše kulturno življenje ne more ostati brez pomena.

Hofmanstalojeva igra — o katere literarni in življenjski ceni sem že lani napisal nekaj kritičnih opomb — je po svoji obliki in po svoji notranji težnji delo, ki v vsakem oziru zahteva širine, dimenzij in distanc: njega dejanje je prav tako odmaknjeno iz preproste realnosti v simbolnost, kakor je njega zadnji namen, člo veku v sredo njegovega dneva priklicati misel na onostranstvo in na poslednji reči in ga zgrozotno podčrtano primerjavo vsega časa in večne pretrasti in osvoboditi. Slehernik lahko računa na gotov uspeh samo tam, kjer ima dovolj prostora za uveljavljanje vseh teh svojih notranjih in zunanjih razdalj, njemu je treba prostora, da se lahko afekt izživi in da se mu lahko glas razlegne do tja, kamor seže. In tako so režiser in igralci šele noč imeli za Slehernika priliko, da dokažejo, kaj lahko dajo iz sebe — in bil je večer njegovega uspeha.

Prof. Šest je smotno priredil tekst, odmeril prostor notranjim in zunanjim stvarim in dejanjem ter s skrbno, računajočo roko ves ogromen aparat spravil v sklad in red. Bile so scene, in minute, ki so človeka zavzele in osvojile do dna. Levare je dal Slehernika z mogočeno gesto in živim doživljem — nekateri prizori za bogato obloženo mizo in pa njegovo srečanje s skrivno denarja na koncu so bili čisti biseri. In v malem so mu pomagali držati tehnično vsi: predvsem Skrbinec, Kralj, Debevec, Marija Vera in Cesar, potem Nablocka, Šaričeva, Botarjeva, Daneš, Lipah, Sanein, Potokar, Rakarjeva — in vsi.

Daleč okrog Kongresnega trga je ves čas vladala tišina in mir, kakor da so vse ulice prislunhile zgodbi in dejanju. Občinstvo se je razšlo pod močnim vtisom. Fri.

Otvoritev 12. glavne skupščine DN

Skupščino je otvoril včeraj španski zunanji minister Lerroux — Titulescu drugič izvoljen za predsednika

Ženeva, 7. sept. d. Že dolgo pred početkom otvoritvene seje 12. zasedanja DN, ki je bila napovedana za pol 11. uro, je vladalo v hodnikih palače, kakor tudi po sosednih cestah živahno vrvenje. Zasedanje se je udeležilo 51 delegacij, trije ministrski predsedniki in 21 zunanjih ministrov je bilo iz različnih držav. Kot najpomembnejše zastopnike navajamo Brianda, dr. Curtiusa, dr. Beneša, dr. Marinkovića, Zaleskega, dr. Schobra, Venizelosa itd. — Točno ob pol 11. uri je otvoril španski zunanji minister Lerroux kot predsednik Sveta zborovanje s kratkim nagovorom. — Podal je kratek pregled čez dosedanje razvoje delovanja Društva narodov ter je poudarjal osobito velik pomen dela evropskega odseka. Slednjemu se je posrečilo tekom kratkih mesecev izdelati program o pomoči poljedelstvu in ustanoviti novo mednarodno agrarno društvo. Odsek za reparacije in plačilo vojnih dolgov, konferenco in pogajanja v Londonu, Parizu, Berlinu in Rimu, posredovanje reparacijske banke, sestanki strokovnjakov v Baselu —

vse to so gotovo veseli znaki, da se je zelo zopet resno delati v Evropi na gospodarskem zblizanju in medsebojnem zaupanju držav. S tem je končal Lerroux svoj otvoritveni govor in proglasil zasedanje za otvorjeno.

Nato je sledila volitev predsednika zasedanja, ki se je zelo zavlekla. Dolgo se namreč niso mogli zediniti glede kandidata za to mesto. Končno je prišlo do ožje volitve med romunskim odposlancem Titulescujem in madjarskim zastopnikom grofom Apponyijem, ki je končala z zmago Titulescuja, kateremu je pripadlo od 49 oddanih glasov 25. Tako je Titulescu tekom enega leta že v drugič predsednik zborovanja ND, kar se smatra v tukajšnjih krogih za izreden pojav. V svojem programnem govoru je postavil Titulescu smoteno in uspešno delo Društva narodov za vodilno geslo, katerega naj se vsi pri svojem delu v bodeč držijo; kajti poznejšim rodovom moramo zapustiti že dograjeno, trdno stavbo miru. Medsebojno zaupanje, umevanje in odkritosrčnost naj bodo podlaga našemu delu.

Današnji sestanek angleškega parlamenta

Po govorih zastopnikov vlade in opozicije bo parlament še danes glasoval o zaupnici vladi — Računa se s 60 glasovi večine za vlado

London, 7. sept. AA. Jutri popoldne se sestane 6 tednov prej, kakor je bilo določeno, obe zbornici angleškega parlamenta. Vlada bo predložila parlamentu takoj svoje predloge za štednjo.

Spodnja zbornica bo na prvi seji poslušala kraljevo sporočilo. Nato bo ministrski predsednik predlagal izvolitev odbora za štednjo in imel važen govor o sedanjih krizi, ki je imela za posledico sestavo narodne vlade.

V imenu konservativne in liberalne stranke bosta govorila Baldwin in sir Herbert Samuel, v imenu opozicije pa Henderson. Nato bo zbornica glasovala o zaupnici vladi. Pričakujejo, da bo vlada imela 50 do 60 glasov večine. V sredo bo razpravljala zbornica v glavnem o formalnih

zadevah. V četrtek predloži zakladni minister Snowden svoj zasilni proračun in potrebne predloge za izvedbo ukrepov za štednjo. Debata o zakonskem načrtu za štednjo bo v petek.

Končna odločitev pade najbrž v ponedeljek ponoči. Sir Bolton Eyres Monsell je pozval vladne pristaše, naj bodo tekom sedanjega zasedanja vedno prisotni; upa, da bo zasedanje kratko. Voditelj opozicije Henderson v sporočilu svojim pristašam priznava, da so njegovi bivši tovariši v sedanjih vladi postopali tako iz prepričanja, vendar poudarja, da bo opozicija kljub temu energično zasledovala v parlamentu svojo politiko v skladu z obljubami delavske stranke pri zadnjih splošnih volitvah.

Nove protifašistovske demonstracije v Parizu

Panika v italijanskem paviljonu na kolonijalni razstavi — Vzkliki proti Italiji in zvrnjen kip moža v fašistovskem kroju

Pariz, 7. septembra. n. Kakor poroča »Quotidien« naknadno, je prišlo o priliki poseta italijanskega kolonijalnega ministra De Bona do izgrediv tudi v italijanskem paviljonu med zbranim ljudstvom, ki je prisostvovalo sprejemom in posetu. Iz gruče ljudi so se začeli laški vzkliki proti Italiji. Tri osebe so začele deliti letake in zvrnile kip moža v fašistovskem kroju. Nastala je panika in povzročitelji demonstracij so zbežali.

Rim, 7. sept. n. O Egidiju Cavalieriju, ki je napadel fašističnega kolonijalnega ministra De Bona ob njegovem prihodu v Pariz, pravi Tribuna, da je policija v Limanu dognala, da živita tam le dva Cavalierija in sta oba v Milanu. Fašistične oblasti so to sporočile pariški policiji in jo opozorile, da je atentator bržkone prijavil napačno ime in poreklo.

Monarhistične manifestacije na Španskem

Madrid, 7. septembra. n. Včeraj so katoliki in monarhisti priredili velike demonstracije pred uredništvoma listov »Libertad« in »Heraldo«. Demonstrantje so hoteli vdreti v zgradbo. Klicali so kardinalu Seguri. Vodil jih je neki duhovnik. Ko je nastopila policija, so se razpršili.

Barcelona, 7. septembra. n. Generalna stavka je zaključena. Mir je ponovno vzpostavljen. Sindikati so pozvali svoje člane, naj gredo spet na delo. Izgleda, da bo delavstvo ta poziv sprejelo.

Podmornica »Nautilus«

Oslo, 7. septembra. AA. Tukajšnji krogi so sprejeli vesti o podmornici »Nautilus« z velikim veseljem. Ne vedo pa povedati, zakaj je Wilkins močlal 5 dni. Radiotelegrafist v Tromsø, ki je bil z »Nautilusom« v zvezi 20 minut, pravi, da Wilkins ni povedal, zakaj je močlal, temveč le sporočil, da je na krovu vse zdravo in da plove podmornica v odprtih vodah.

London, 7. septembra. n. Podmornica »Nautilus« se vrača proti Spitzbergom, ker zaradi težkih poškodb ni mogla nadaljevati svoje poti. Ker je poškodovana, se je nagnila za 30 stopinj. Poročajo, da so znanstveni rezultati Wilkinsonove ekspedicije zelo obsežni.

Mednarodni šahovski turnir na Bledu

Bled, 7. septembra Partija Spielmann-Aljehin se je po 23 potezi končala remis. Tudi Vidmar in Pire sta odigrala remis. Obe partiji sta bili odprti z danskim gambitom.

Tudi partija Maroczy-Kostič je bila remis. Kashdan pa je premagal Stoltza v 31 potezi. Nedoigrane partije so se popoldne nadaljevale s tem uspehom. Astaloš je remiziral proti Flohru.

Niemcevič ni odigral svoje partije s Colle-om, enako je ostala nedoigrana partija Tartakower-Bogoljubov.

Stanje po 12. kolu: Aljehin 10 (1), Kashdan 7 (1), Spielmann, Vidmar, Flohr 6 in pol, Bogoljubov 5 in pol (1), Kostič 5 in pol, Niemcevič, Astaloš 5 (1), Stoltz, Maroczy 5, Tartakowe, Colle 4 n pol (1), Pire 3 in pol (1). Jutri se odigrajo višee partije.

Francija in vprašanje razorožitve

Pariz, 7. septembra. Minister za letalstvo Dumesnil je, govoreč v imenu vlade o priliki proslave prve bitke na Marni, med drugim dejal:

Vsak človek zdravega razuma odobrava plemenito akcijo Društva narodov za razorožitev. Toda če hočemo razorožiti fizično, moramo predhodno razorožiti tudi duhovno ter dobiti za razorožitev gotove garancije. Od dneva podpisa pakta Društva narodov je Francija izvršila veliko razorožitev. Dalje je 1. aprila 1923 znižala vojni rok na 18 mesecev, po podpisu sporazuma v Locarnu leta 1928 pa na 12 mesecev. L. 1921 je bila zmanjšana francoska vojska, ki bi mogla biti takoj mobilizirana, za celih 42 odstotkov. 1. januarja 1931 je francoska pomorska oborožitev znašala 628.000 ton, napram 750.000 tonam leta 1919. Francosko letalstvo je od dneva podpisa mirovne pogodbe efektivno mnogo manjše, kakor je bilo to predvideno. V ostalem Francija ne more iti mimo dejstva, da druge države povečavajo svojo oborožitev, medtem ko Francija vrši razorožitev. Druge države uporabljajo milijarde za svojo varnost, mnogo več kot Francija. Francija želi stopiti v mednarodno godelovanje ter pričakuje od tega sodelovanja ugodnih rezultatov, hoče pa pri tem, da se spoštujejo mirovne pogodbe ter zakonite pravice do reparacij. Schöber in Curtius sta dala v Ženevi izjave, ki sta bili sprejeti v Franciji lojalno in ki omogočata atmosfero evropskega sodelovanja. Na kraju je Dumesnil naglasil izjavo MacDonalda in Balwina, da vlada v Franciji miroljuben duh.

Inozemstvo o naši novi ustavi

Beograd, 7. septembra. o. »Tribune de Geneve« prinaša pod naslovom »K liberalnejšem režimu« članek, v katerem pravi članar med drugim: Rezultati režima, ki je bil vzpostavljen 6. januarja 1929, so popolni, posebno v pomirjenju političnega strankarstva, poravnavanju sporov med posameznimi deli naroda, v sanaciji administracije, izenačenju zakonov in zboljšanju gospodarskega položaja. Ti rezultati so omogočili jugoslovanskemu suverenosti, ki čuti demokratsko, da je izpolnil svojo obljubo, da je dal narodu ustavo, ki garantira popolno politično svobodo, da je rekonstruiral vlado, v katero so vstopile osebnosti, ki so igrale važno političnem življenju Jugoslavije.

Mati in sin pred kazenskim senatom

Morilee Rudolf Mohorko kot priča

Maribor, 7. septembra.

Pred tukajšnjim kazenskim senatom sta se zagovarjala danes Ana Kovačeva in njen sin Anton Kovač iz Kamnice, oba iz družbe znanega roparskega morilca Rudolfa Mohorka.

Ana Kovačeva je bila obtožena, da je pred leti skrivala pri sebi Rudolfa Mohorka, ki so ga tedaj iskale oblasti, ker je zbežal od vojakov, pa tudi zaradi drugih deliktov. Njen sin pa je bil obtožen, da je skupaj z Mohorkom okradel posestnico Marijo Rožič iz Šobra. Ana Kovačeva, ki je spočetka vse tajila, je danes svojo krivdo deloma priznala. Kot priča je bil zaslišan tudi Mohorko, ki je odločno trdil, da se je skrivaj pri njej.

Na podlagi te ugotovitve je senat obsodil Kovačevu na eno leto ječe, sina pa, kateremu so tatvino prav tako dokazali, na 2 meseca strogega zapore.

Krvava borba stražnika z razgrajči v Ptuj

En napadalec težko ranjen

Ptuj, 7. septembra.

Snoči je prišlo do razburljivega dogodka, ki bo imel še hude posledice. Po raznih gostilnah je popivala družba fantov in mož, pa se je nazadnje zbrala v gostilni »Pri grajski kletki«, kjer pa so bili gostje tako nasilni, da jih je gostilničar vrzel na cesto. Razgrajči pa tudi na cesti niso nehali. Moral je intervenirati stražnik. Ko je od enega izmed njih zahteval, naj se legiti-mira, se je pričel vmešavati krojaški mojster Blagovič. Stražnik Rupnik ga je opozoril, naj se ne vmešava v uradne posle. Blagovič pa ga ni poslušal, marveč dvignil roko in ga s pestjo udaril po glavi. Za ostale je bil to znak za napad. Navaili so na stražnika, ga pretepli in skušali nazadnje vreči v Dravo. Šele v zadnjem hipu se je stražniku posrečilo, seči po revol-verju, pa je oddal proti nasilnežem tri strele. Z dvema je zadel Blagoviča v ledja in v stegno. Stražnikovi streli pa so opozorili njegove tovariše in kmalu mu je prihitelo na pomoč več stražnikov, ki so napadalec obvladali in aretirali. Poleg Blagoviča, ki je moral v bolnišnico, je bil najbolj agresiven delavec Haneršak. Stražnik je dobil k sreči le lažje poškodbe. Zaradi dogodka so uvedli obsežno preiskavo.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 7. sept. d. V Severnih Alpah pretežno oblačno, hladno, mestoma deževno. V Južnih Alpah megleno, dež, široko.

Oglejte si Ljubljanski velesejem še 8. in 9. septembra

Zveza mest Dravske banovine ustanovljena

Včeraj se je vršil v Ljubljani I. kongres mest in trgov Dravske banovine — Izvoljen je bil pripravljalni odbor, ki izdelava pravila nove organizacije

Ljubljana, 7. septembra.

V dvorani mestnega magistrata se je vršil dopoldne I. kongres mest in trgov Dravske banovine. Na kongresu so bili zastopani poleg Ljubljane Maribor (župan dr. Juvan), Celje (direktor Šubic), Ptuj (župan Brenčič), Brežice (Igo Supan), Črnomelj (Karol Müller), Kamnik (župan Fran Kratner), Kočevje (Makso Kostanjevec), Kranj (župan Pirc), Laško (podžupan Elsbacher), Ljutomer (Janko Divjak), Lož (Jožef Ule), Metlika (Ivan Golia), Novo mesto (župan dr. Režek), Radeče, Radovljica (Florjan Jane), Škofja Loka (župan Hafner), Šoštanj (dr. Mayer), Višnja gora (Ivan Bregar), Braslovče (Josip Omladič), Cerknica (Anton Verli), Dol. Lendava (Geza Sifrer), Domžale (Matej Furk), Kostanjevica (blagajnik Bučar), Kropa (Fran Petrač), Mengeš (župan Hinko Lebninger), Mengeš (župan Peter Lipar), Mozirje (Goričar), Rajhenburg (Vranetič), Ribnica (Ivan Noka), Sevnica (Krnulec), Trbovlje (Vinko Pavlin), Vel. Lašče (Ivan Hočevan), Vrhnika (Jože Brenčič), Sv. Jurij ob j. žel. (Josip Drogenik), Trzin (župan Lončar), Zveza slov. mest in trgov.

Kongres je otvoril ljubljanski

župan dr. Dinko Puc

pozdravil bana dr. Marušiča in vse navzoče in nato razmotril o razmerju občin do države. Občina je temelj države, zato se ne smejo omalovaževati finance mestnih občin. Nemčija je izjemala svoja mesta in je prav radi tega danes v tako težkem položaju, ker so si morala mesta pomagati z zunanjimi krediti. Enako je v Italiji. Kjer državo podpira občina, le tam je država zdrava. Res je, da je podlaga državi kmet, vendar pa državo na zunanji reprezentirajo mesta. Tako smo videli na mirovnih konferencah v Parizu, da so državne meje določali glede na mesta in njih potrebe.

Zelo važno vprašanje v novem občinskem zakonu je tudi obseg občin in koliko okoliških občin naj se priključi mestom in trgov. To vprašanje je za naše trge in mesta življenjskega pomena in bo ugodno rešeno le s sodelovanjem združenih mest in trgov. Tudi v vprašanjih socialne oskrbe je potrebna organizacija, zlasti za to, ker ni dosedanja savez mest agilen in imajo mesta v raznih banovinah tudi različne interese. Tudi so v savezu vključena le večja mesta. Po mojem mnenju bi bilo dobro, da se osnuje za Dravsko banovino posebna organizacija, ki naj daje savezu pobude, da bo mogel uspešno vršiti svojo nalogo. Pred očmi nam je mogoča organizacija češkoslovaških mest, ki se razteza čez vso državo. Stavim predlog, da se danes osnuje pripravljalni odbor nove organizacije, ki naj doseže, da se naše želje ne bodo več omalovaževale, temveč da bomo povabljeni k sodelovanju in odločanju pri vseh vprašanjih, ki se tičejo življenja mest in trgov. Odločitev prepuščamo Vam samim.

Županov govor so navzoči živahno aklamirali, nakar je vstal, burno pozdravljen.

ban dr. Marušič

in izjavil, da ni prišel na kongres, da zborovalec pozdravi, temveč da skupno prešturiramo eno ali dve resnici. Iz svoje mladosti se spominjam epičnih borb, ki so jih vodila mesta in trgi, da so prišla v roke domačinov. Tedaj je ves narod sodeloval v teh bojih za mesta, kar je dokaz, da so mesta središča vsega naroda in da torej med mesti in deželo ne sme biti razlik.

Na tem, kako se mesta upravljajo, je zainteresiran ves narod. Diferenc ne bi smelo biti, ker

so vsi le deli naroda, in je krepak in lep razvoj celega naroda mogoč le tedaj, če korakajo mesta in podeželje paralelno za napredkom. Zato prav in dobro, da je bil kongres sklican v političnem in gospodarskem tako važnem času. V političnem, ker smo na tem, da uklonimo vse politične strasti, v gospodarskem pa, ker ves svet drhti v krizi in hočemo poiskati leka v složenem delu in gospodarski solidnosti.

Pri sobotni bakljadi sem slišal pomembno vzkliče: »Živela složna Jugoslavija!« Složna pa naj ne bodo samo plemena, temveč naj sloga vlada tudi med vsemi sloji in razredi. Če bomo vsi tako delali, potem je bil ta kongres velik kamen k temeljem naše države. In zato mu želim največjega uspeha!

Ko se je pognelo odobravanje, ki ga je vzbudil banov govor, je župan dr. Puc predlagal, da se odpošlje kralj udanostna brzojavka. Predlog je bil sprejet z velikim navdušenjem.

Nato je govoril

podžupan prof. Jarc

o današnjem položaju mest in trgov v Dravski banovini. Današnji kongres hoče utrditi vez med mesti in vasio. Resnica pa je, da je razlika med njimi: naloge mest in vasi so različne.

Največji problem mest in trgov je novi občinski zakon. Potrebno je, da se seznanimo z načrti o njem. Ostojita dva načrta: eden o občinah, drugi o mestih. Vprašanje je, katera mesta pridejo v seznam mest, če se bo odločalo le po številu prebivalcev. V Banatu n. pr. so ogromne vasi, pri nas pa mala mesteca in trgi, ki imajo popolnoma druge potrebe.

Važno vprašanje je tudi prenešen delokrog. Vzdrževanje policije, šolstva in cest nam je naprtilo velika bremena. Dalje je zelo važen občinski volilni red, zlasti glede na sezonske delavce, ki niso navezani na stalno bivanje v občini. Najvažnejši pa je seveda proračun. Treba bi bilo, da imamo zakon o samoupravnih financah. Na jasnem moramo biti, kako je s trošarino, vodarino, tržnimi in kanalskimi pristojbinami.

Izdatki neprestano naraščajo, dohodkov je pa vedno manj, zato moramo pazno zasledovati ves potek razprav o novih zakonih. Ustanovila naj bi se posebna centrala, kjer bi juristični, finančni in drugi strokovnjaki presojali razna vprašanja. Načrtal sem samo par problemov, s katerimi bi se moral baviti pripravljalni odbor nove organizacije.

Magistratni svetnik

dr. Riko Fux

je nato podal obris, kakšna naj bi bila ta organizacija:

Mesta in trgi Dravske banovine danes niso organizirani kot samostojna korporacija, temveč so združeni deloma v Savezu gradova v Zagrebu, deloma v Županski zvezi, ki združuje vse občine, po večini so pa neorganizirani. Za bivšo mariborsko oblast je bila ustanovljena Zveza mest, trgov in zdraviliških občin s sedežem v Mariboru. Tako opazamo v tem oziru veliko razcepljenost, ki je le v škodo mestom in trgov, ki tvorijo enako interesno skupino lahko rečem skoraj v vseh vprašanjih komunalne politike. Avtonomna mesta Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj so pred leti ustanovila Zvezo avtonomnih mest, ki pa ni prišla do prave veljave in do dela. Ta razbitost v organizaciji mest in trgov je gotovo le v škodo mestom in trgov in nujna je potreba z ozirom na današnji položaj, da se izvede enotna organizacija vseh mest in trgov in se event. še priključi zdraviliške občine. Nova ustava jamči občinam avto-

nomijo, to pa ne zadostuje, treba je, da jo tudi sami čuvamo in s tem delom gradimo in spolnujemo. Načela organizacije naj bi bila približno sledeča:

Ustanovi se zveza mest in trgov Dravske banovine s sedežem v Ljubljani.

Zveza ima nalogo, gojiti koristi v njej združenih mest in trgov, dajati jim nasvete v vseh vprašanjih komunalne politike in podpirati s skupnim delom njih razvoj in uveljavljati praktično skušnje v upravi in v javnem gospodarstvu.

Upravni organi Zveze so: glavna skupščina, ki obstoja iz delegatov posameznih članic. Število delegatov se določi s pravili in predsedstvo zveze, katerega voli glavna skupščina. Vse tozadevne podrobnosti in delokrog obeh določajo pravila. Predsedstvo mora skrbeti za organizacijo Zvezne pisarne, ki izvršuje tekoče zadeve. Finančna sredstva za vzdrževanje organizacije določa vsako leto glavna skupščina s proračunom ter obstojajo v glavnem iz prispevkov posameznih članov. V zvezi naj bi bila združena vsa mesta in trgi in event. zdraviliške občine, ako se izreče današnji kongres za to, in Zveza naj bi potem pristopila kot članica Saveza gradova, kot državni organizaciji. Ker imajo avtonomna mesta v mnogih zadevah drugačne interese, kakor manjša mesta in trgi, bi bila avtonomna mesta poleg tega še direktno vključena v Savezu gradova, kar se bi uredilo sporazumno s Savezom gradova.

Z ozirom na to predlagam:

I. kongres mest in trgov skleni, da se ustanovi Zveza mest in trgov za Dravsko banovino s sedežem v Ljubljani.

Pripravljalni odbor ima nalogo, da izdelava pravila Zveze, ki jih razpošlje vsem prijavljenim članicam v izjavo. Po izvršenih pripravah, ki morajo biti izvršene najkasneje do 15. novembra 1931, skliče predsednik ustanovno skupščino zveze.

Debat

V debati se je prvi oglašil k besedi župan dr. Režek iz Novega mesta in izjavil, da smatra vzpodbudo iz Ljubljane za prav umestno in da sprejema stavitvene predloge. Opozarjal je na potrebo centralizacije mestnih denarnih zavodov in želel, da se osnuje centralni denarni zavod.

Za predloge so se nato v daljših izjavah izrekli mariborski župan dr. Juvan, predsednik Zveze slov. mest in trgov Drogenik, ptujski župan Brenčič, blagajnik Bučar iz Kostanjevice, Krnulec iz Sevnice, Vinko Pavlin iz Trbovelj in župan Lebinger iz Litije, ki je predlagal, da se osnuje nova organizacija v sporazumu z Župansko zvezo.

Predlogi

Na predlog župana Pirea iz Kranja je bila debata zaključena, nakar je dal župan dr. Puc na glasovanje naslednje predloge:

1. Ustanovi se Zveza mest in trgov za Dravsko banovino.

2. Izvoli se pripravljalni odbor, ki ima nalogo izvršiti vse priprave, zlasti pa izdelati zadnja pravila. Pravila se razpošljejo vsem članicam v izjavo in se predlože v potrditev prihodnji glavni skupščini, ki se mora vršiti vsaj do 15. novembra.

3. Pripravljalni odbor tvori pod predsedstvom župana dr. Puc zastopniki Maribora, Celja, Ptuja, Kamnika, Novega mesta, Kranja, Sevnice, Radeč, Kočevja in Zveze slov. mest in trgov in zdravilišč na Štajerskem.

Vsi ti predlogi so bili soglasno sprejeti.

Perite vse Vaše fine stvari v blagi peni

LUX

KI VARUJE BARVO IN TKANINE

LXJ 6

Referat inž. Mačkovška

Zatem je imel inž. Mačkovšek od mestnega Grabenega urada kratek referat o naših mestih in novem gradbenem zakonu. Na predlog nove meškega župana dr. Režka se bo ta referat razmnožil in poslal na vpogled vsem zainteresiranim občinam.

Iz referata posnemamo naslednje glavne misli: Z uveljavitvijo novega gradbenega zakona dobi vsa naša kraljevina trdne in solidne osnove pri izgrajevanju naših mest in trgov in tudi ostalih selišč. Novi gradbeni zakon je zagrabil vprašanje naših večjih selišč na široko, kajti ugotoviti je treba, da vsebuje vsa moderna dognanja urbanizma in sodobne principe o ureditvi in izgraditvi mest in trgov. Novi gradbeni zakon služi obtemu socialnemu blagostanju in skuša z raznimi preventivnimi ukrepi preprečiti ekonomske zlorabe poedincev na korist splošnosti: on hoče omogočiti skupnosti v naših krajih boljše, zdravljše, cenejše in lepše življenje.

Novi gradbeni zakon je okvirni zakon, t. j. predvideva le splošna načela in predpise, ki se dajo vpoštevati po vsej državi; posameznim pokrajinam in krajem pa je prepuščena svoboda, da v okviru in intencijah gradbenega zakona dobijo svoje posebne predpise in gradbene pravilnike z vpoštevanjem lokalnih prilik, razpoložljivega gradbenega materiala, klimatskih prilik itd.

Novi gradbeni zakon sestoji iz 4 delov: Prvi in najboljše del obsega mesta in trge, drugi del sela, tretji industrijska in rudarska naselja, kopališča in zdravilišča, klimatske in turistične kraje, četrti prehodne in končne določbe.

Karakteristika novega gradbenega zakona je vsebovana v prvem delu. Na katere kraje, mesta in trge se bo nanašal, bomo izvedeli šele iz posebne uredbe, ki jo bo izdal gradbeni minister v soglasju z ministrskim predsednikom. Ker dobi novi gradbeni zakon obvezno moč 6 mesecev po razglasitvi, tedaj 16. decembra letos, je verjetno, da bo do takrat ta uredba že izdana.

Razširjajte Jugoslovana!

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

»Ljubezen, svetle sanje nedolžnih devic! Kar nas je pametnih, iščemo v čutnosti edino resnico in neusahljive radosti erotike ne potrebujejo nikake spojitve s tisto bolezensko rahločutnostjo, ki napravi iz najrazumnejših ljudi tepce.« Tako se je norčevala.

Zato je bila posebno hvaležna svojemu ljubčku, ki je znal tako dovršeno izpolniti njeno življenje na način, ki je utešil čutnost, ne da bi zmešal glavo in srce.

Vendar pa je imela v prvem tednu njenega bivanja na morskem nabrežju toliko nežnootutja, da ni omenjala svojih prejšnjih doživljajev. Vse, kar je govorila o ljubezni, je bilo zgolj splošno razglabljanje. Te pretrezne modrosti iz njenih otroških ust so bile v tako očitnem nasprotju z njeno osemnajstletno mladostjo, da se Konstantin ni mogel prečuditi.

In tako je med resnimi pogovori in blaženimi opojnostjo prišel dan desetega junija, ko bo morala biti Arijana že doma! Nekoč je pač omenila, da mora odpotovati domov, ker jo veže neki dogovor, ki se ga mora točno držati. Ni pa hotela nič natančnejšega povedati, dasi je Konstantin silila radovednost, da bi o tem kaj več zvedel, posebno ker je mislil, da ve o njej vse. Odgovarjala mu je nejasno in namenoma dvoumno, kakor da gre za neki častni dolg, ki ga mora poravnati. Iz nekih namigovanj je sklepal, da gre tudi za denarna vprašanja. Če je začel o tem

govoriti, je postala zamišljena in nervozna in ga končno prosila, naj ji ne omenja te mučne zadeve. Umolknil je, toda čutil je, da se skriva za tem nekaj resnega, in dal bi bil ne vem kaj, da bi razkril to tesnobno skrivnost.

Nekega večera je na hotelski terasi v Jalti vnovič izjavila, da se morata ločiti, zdaj pa prav zares.

»Ti boš zopet zablodil v širni svet in iskal novih doživljajev, jaz pa bom v jeseni nadaljevala svoje vseučiliške študije v Moskvi. Po prvem semestru pojdem v tujino, v London ali Pariz.«

»Tedaj se tam dobiva,« je vzkliknil Konstantin vzradočen, »videla boš, kako lepo si bova tam uredila življenje!«

»Nikoli več te ne bom videla,« je rekla mirno in ravnodušno. »Čemu tudi? Pogrete radosti niso nič prida. Krasne dneve sva preživljala in pri tem naj ostane. — In vrhu tega,« je pristavila z dražestnim smehljajem, »sem imela nezaslišano srečo, da se vendar nisem zaljubila vate, dasi je bila nevarnost velika, ker ti si v resnici nevaren! Ali bi hotel, da bi bilo drugače? Ali bi hotel, da bi trpela zaradi tvoje odsotnosti?«

»Da,« je rekel preprosto, »hotel bi.«

»Dobro, toda jaz ne! Imam še vso mladost pred sabo in ne bi je hotela tebi žrtvovati. Hitro me boš pozabil; tako dekletce, kakor mi praviš, pač ne šteje pri tebi kdovekaj, ali ne? Hvala Bogu, da se je med nama vse tako izteklo, kakor sva se dogovorila. Pač ne bova začela nove igre, ki bi se ne prilegala ne tebi ne meni. Priznaj, da sem nesposobna igrati vlogo sladkoinjene ljubice. Ne, ne, čez nekaj dni se posloviva...«

Konstantin je opazoval Ariano in prevzemal ga je silen nemir. Njena veselost in njen ravnodušni glas sta ga globoko užalila.

Še dolgo sta se tako dražila. Smehljajoč se in navidezno ravnodušno je vsakdo zmed njiju iskal šibko mesto pri nasprotniku, da mu zapiči vanje zastrupljeno puščico.

Kdor ju je opazoval, bi bil rekel, da si dva zaljubljenca govorita sladke besede!

Končno je Konstantin zaključil pogovor:

»Midva sva si prav blizu, vendar pa je med nama brezno, ki ga ne morem premostiti. — Pojdiva.«

Na Arijaninih ustnih se je pokazal bolesten nasmeh. Vstala je in šla peš domov. Mesec je plesal po valujočem morju in obilil dremajoče sadovnjake z miglajočo svetlobo. Arijana je molčala, Konstantinovo srce pa je prevzela trpka bolest.

Molče sta šla k počitku. Toda v postelji se je Arijana privila k njemu, prišla z rokami njegovo glavo in jo pokrila s poljubi.

»Odpusti!« je zatrepetal slabotni glas na njegovo uho. »Bilo je grdo od mene, ne bom več.«

In Konstantin je zopet našel oni otroški, pohlevni, slabotni glasek, ki ga je njegovo uho samo enkrat, slišalo, takrat, ko je bila Arijana prvič njegova. —

VIII.

Dva dni po tem večeru je prispela ob času obeda brzojavka. Konstantin jo je odprl in je podal Arijani. Bil je nujno pozvan v Moskvo. Brez obotavljanja, in ne da bi Ariano vprašal — to je ona dobro opazila — je telegrafično naročil kupe za naslednji dan. Arijana ni izpregovorila besede obžalovanja in zvečer je bila prav tako vesela in zgovorna kakor običajno.

Pozdrav pevcem

Danes se zbere v naši metropoli izredno število pevcev, ki pridejo iz vseh delov naše banovine. Daleč od Ljutomer (Sv. Križ), doli izpod Gorjancev (Stopiče), čatež ob Savi, izpod Maribora (Hoče) in iz divjega Bohinja jih žene k nam ljubezen do naše pesmi. Ta njihova ljubezen je občudovanja vredna, ker se ne ustraši niti največjih žrtev. Glejte, ko končajo delo v pozni nočni uri, gredo, se zbirajo uro in več daleč, krog svojega pevovodje, se vežbajo in vadijo, tako da po vaji ni časa za počitek, ker jih kliče zopet nujno poljsko delo. V šestih tednih so se naučili svojega programa, preskrbeli si tako ali drugače potne stroške, ki niso majhni, in prišli, da nam pokažejo svojo vročo ljubezen do lepe slovenske pesmi. Ničesar nimajo od teh velikih žrtev drugega, kot samo zavest, da bodo v združenji armadi poklonili se svojim idejam. Željave so njih roke, ponošena obleka, njihovih čevljev se drži gorska ilovica težkih poti, a njihovo srce je prožno, polno, rahločutno, mehko in navdušeno obenem. Niti najmanjšega materialnega dobika ne bo imel nihče za svoj trud in velike žrtve. Pa jih je vroča želja po vzajemnosti na mah navdušila in jih zbrala v mogočnem zboru.

Tej veliki ljubezni, tej brezprimerni idealni požrtvovalnosti, temu prelepemu misijonskemu delu na polju blažitve naših src — Čast in slava!

Dragi pevci, cenjene pevke, naša metropola Ljubljana vam kliče najpristršejši: DOBRO DOSLI!

K programu današnjega koncerta pevske zveze

Program obsega v bistvu dva dela. V prvem delu bo zbor izvajal pet umetnih pesmi, in sicer eno v ženskem (štiriglasno), eno v moškem in tri v mešanem zboru. Izmed teh naj omenimo zlasti dve. Svetkova »Ponte dei sospiri«, zložena leta 1910. v spomin na izlet pevskega društva Ljubljana v Benetke, ki je prepolna silne dramatike. Mozeg se stresa človeku ob uvodnem in sklepem stavku, ki slika strahoto »Mostu zdihovanja«. Kontrast neizrekljive sile mu je drugi in tretji stavek in še posebno četrta, ki riše v razigrani razposajenosti živo silo življenja. Pesem v literaturi zadnjih dvajset let nima para.

Železnikovo »Jutro« je mogočen spev stvarstva, ki doni v prelestnih barvah s polnimi orgljami v porajajoči se zarji. Gozdno drevje se v popolni spoštijlivi tišini klanja zarji, ki se razlije v vsem sijaju in objame vse stvarstvo. Je to spev, ki se kosa uspešno z najboljšimi nove dobe in bo izvajan prvič. Mogočni zbor bo pokazal, da je tudi v taki formi kos sodobni glasbi.

V drugem delu bodo imeli užitka še prav posebno oni, ki si domišljajo, da nova glasba ni zanje, saj obsega ta del 10 narodnih pesmi iz vseh slovenskih krajev v najlepši obliki. Zastopani so: Adamič, Bajuk, Dev, Hubad, Kimovec, Marolt in Prelovec. Odpel jih bo moški zbor štiri, ženski dve, mešani pa štiri. Izredno pri tem koncertu je to, da bo pel ves program ves zbor 2433 pevcev. Takega koncerta ne nudi vsaka prilika. Zato opozarjamo nanjo še prav posebno.

Malo statistike h koncertu

Pri današnjem koncertu bo sodelovalo 112 pevske zborov s 2433 pevci in pevkami. So to zbori, ki pripadajo cerkniškemu okrožju (pet zborov ali 112 pevcev), kamniškemu (9 zborov ali 235 pevcev), kranjskemu (6 zborov ali 136 pevcev), krško-poljskemu (10 zborov ali 191 pevcev), ljubljanskemu (16 zborov ali 372 pevcev), novomeškemu (4 zbori ali 84 pevcev), radovljiškemu (12 zborov ali 274 pevcev), savskemu (5 zborov ali 109 pevcev), stišskemu (7 zborov ali 148 pevcev), škofjeloškemu (2 zbori ali 37 pevcev), trebanjskemu (8 zborov ali 156 pevcev), višnjugorskemu (3 zbori ali 40 pevcev). Izven okrožij je 21 zborov s 423 pevci. Seznam zborov je v obliki zemljevida priložen Ilustrovani Slovenec z dne 6. IX. 1931. Ti zbori so se vežbali za ves koncert, ki obsega v veliki večini nove pesmi, komaj šest tednov, nekateri celo samo 14 dni. Imeli pa so nekaj skupnih vaj po okrožjih. V Ljubljani bodo imeli eno vajo. Je to pri nas prvi poskus takega koncerta. Če pa zmorejo take prireditve drugod, zakaj jih ne bi zmogli mi. Bomo videli.

Razširjajte Jugoslovana!

že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd.
Skrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna Jos. Reich.

Jz Dravske banovine

d Skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda se vrši 13. septembra v Laškem. Vožnja polovična. Pri vstopu se kupi celo karto, da se jo žigosati ter se isto obdrži za povratek. Legitimacijo o udeležbi, katera je potrebna za povratek, dobi vsak na veliki skupščini v Laškem. — Skupen obed stane 20 Din. Prijaviti se je na istega podružnici C. M. družbe v Laškem. Udeležite se skupščine naše obrambne družbe, da se informirate o delu in nalogah te prepotrebne narodne organizacije!

d Današnji številki našega lista je priložen prospekt Umetniške Propagande, nanašajoč se na subskripcijo dveh velikih modernih romanov »Lenin« in »Blodnje«. Ta oba romana sta na višini točasne pripovedne umetnosti in je naravnost dolžnost naših izobražencev, da se z njimi seznanijo. Ker je subskribentom dovoljen naravnost ogromen popust in subskripcijski rok konča nepreklicno že 15. t. m., priporočamo, da se naročniki poslužijo pravočasno prospektu priložene naročilnice.

d Sokolsko društvo v Kozjem priredi 20. t. m. ob pol 15. uri pred graščino javni nastop. Ker je to prvi javni nastop društva, ki je bilo ustanovljeno šele 15. februarja t. l., se je nadejati številne udeležbe. Neglede na to, da se odbor trudi zadovoljiti goste v vsakem oziru, je tudi kraj sam mikaven dovolj, da se ga izplača enkrat ogledati. Saj je baš trg Kozje, dasi središče vinskih krajev ob Sotli, najmanj znan in obiskan, čemer so bile krive slabe prometne zveze. Danes pa teh zaprek ni več, saj je lahko vsakomur mogoče, da pride z avtobusom bodisi iz Rajhenburga ali pa iz Celja. Ne zamudite torej te prilike, s katero hkratu podprete tamšnjega mladega Sokola.

d Sokolsko društvo Velenje ponovno vabi bratska društva in Sokolstvu naklonjeno občinstvo na svoj prvi telovadni nastop, ki se vrši danes v proslavo 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra na letnem telovadišču pri Rudarskem domu. Sodeluje priznana Rudarska godba in Pevsko društvo Velenje. Zvečer ob vsaki uri na razpolago avtobus. Pridite v obilnem številu in podkrepite mlado društvo v plemenitem hotenju širiti sokolsko misel v pretežno industrijskem kraju. — Zdravo!

d Izšel je nov, na povsem modernih principih sestavljen »Vodnik po Ljubljani«. Knjiga, na katere naslovni strani se nahaja slika nebotičnika z naslovom »Ljubljana«, obsega tri dele: kulturni del, deloma sestavljen na podlagi umetnostno-zgodovinskih in drugih virov, deloma pa obstoječ iz prispevkov raznih uglednih strokovnjakov; praktični del in trgovski del. V kulturnem delu se nahajajo med drugim članki o arhitekturi, politični zgodovini Ljubljane, slikarstvu in kiparstvu, našem gledališču, literaturi in glasi; trgovski del obsega med drugim članek »Ljubljana — gospodarsko središče Slovenije«. Knjižica, ki je tako bogato ilustrirana kot ni bila do sedaj še nobena slika — ki ji vsebuje deloma tudi nemške prevode člankov in ostale vsebine, znači vsekakor razveseljiv napredek na tem polju. Dobi se po vseh knjigarnah.

d Na X. rednem obnem zboru društva jugoslovanskih akademikov v Ptuj, ki se je vršil dne 27. avgusta t. l., je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik: Pogruje Stanko, cand. med.; podpredsednik: Žagar Ignacij, stud. iur.; tajnik: Zajček Mate, stud. iur.; blagajnik: Kajnih Srečko, stud. iur.; arhivar: Rubin Maks, stud. iur.; odborniki: Meglič Mirko, stud. ing.; revizorja: Toneje Stane, cand. ing., Kolarič Karl, stud. iur.

d Z vrelo vodo se je oparila 3-letna hčerka rudarja Kočar Danica iz Zagorja ob Savi. Po nesrečnem slučaju se je posoda z vrelo vodo prevrnila in voda, se je razlila po obeh nogah nesrečne deklice. Prepeljali so jo takoj v ljubljansko bolnišnico.

d Lizol je pila. Hči posestnika Alojzija Č. iz Trate pri Gorenji vasi je v samomorilnem namenu zgrabila steklenico lizola in jo do malega izpraznila. K sreči tekočina ni bila posebno močna in bo nesrečnica okrevala.

Jz drugih banovin

Samomor Slovenca v Sarajevu

V Sarajevu je služil pri vojakih podnarednik Maks Česnik iz Maribora. Znano je, da se v vojski vsaki nediscipliranost kaznuje strogo po pravilih. Česnik je bil še mlad fant, star komaj 21 let, zato se ne smemo čuditi, če je prišel večkrat v nasprotje z disciplinskimi pravili in bil radi tega tudi večkrat kaznovan. V zadnjem času je spet zagrešil težji disciplinski prestop, ki je vedel, da bo zanj kaznovan. Temu se je sedaj ognil s samomorom.

V četrtek okoli 10. ponoči je prišel iz svoje sobe v vojašnici Vojvode Stepe, kjer je služil pri telegrafistih in vzel na hodniku puško in se vrnil z njo v sobo. Kratak čas na to pa so čuli stražarji iz njegove sobestrel. Prihitieli so v sobo in ga našli na tleh s puško v desni roki in končno rano na levi strani prsi. Vsaka pomoč je bila izključena, kajti nesrečni Česnik je v nekaj hipih umrl. Škoda za mladeniča, ki je bil sicer pošten, pa je našel radi mladostnih nepremišljenosti tako nesrečno smrt.

Umor v Gornjem Bukovcu

V Gornjem Bukovcu pri Zagrebu je našel danes v pretepu žalosno smrt neki kmet, oče petero otrok, med tem ko so nekega drugega kmeta prenesli težko ranjenega v zagrebško bolnico. Obeh žrtev je bil kriv demon alkohola. V neki gostilnici sta pila kmeta 32-letni

d Naš radio je prenašal v nedeljo iz Amerike (preko Dunaja) zamorske pesmi. Pred kakimi tremi tedni pa je prenašal dunajski radio prenos »Izbijanje dna sodu« ter »rajanja pod lipo« iz Ziljske doline. Ne vem, kaj bi dal, če bi prenašala Ljubljana to koroško slavlje, ker Dunaja nisem mogel radi nevihte prejemati. Ali bi ne bili hvaležni tudi premnogi drugi Slovenci dosti bolj za tak prenos, kakor za ameriške zamorce?

d Banovinska kmetijsko-gospodinska šola na Mali Loki, p. Velika Loka na Dolenjskem, podaljšuje rok za sprejemanje učenk do 15. t. m. V šolo, ki bo trajala deset mesecev, se sprejemajo samo kmetiška dekleta, ki so dovršila osnovno šolo in so telesno popolnoma zdrava. Mamečna oskrbovalnina znaša 400 Din, ki se pa v vpoštovanja vrednih primerih revnejšim prosilkam po možnosti zniža.

Ljubljana

Vsled praznika v sredo »Jugoslovan« ne ize.

Torek, 8. septembra 1931.: Rojstvo Marijino. Pravoslavni, 26. avgusta: Andrijan.

Nočno službo imata lekarni Picoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

Danes dve gledališki predstavi na prostem. Z ozirom na ogromno zanimanje in tudi na velik uspeh, ki sta ga imeli obe gledališki prireditvi na prostem, se tako Gorenjski slavček, kakor tudi Slehernik ponovita danes v torek, dne 8. t. m. Predstava Gorenjski slavček bo popolnoma točno ob pol petih na terasi hotela Tivoli pod vodstvom ravnatelja Poliča in v režiji prof. Šesta, ter v isti zasedbi kot v nedeljo. Zvečer ob 21. uri pa se ponovi pred Nunske cerkvi misterij Slehernik v režiji prof. Šesta z gosposom Levarjem v glavni in naslovni vlogi. V ostalih vlogah so predvsem zaposleni ga. Marija Vera, ga. Nablocka, ga. Saričeva, gđ. Boltarjeva, dalje gg. Kralj, Cesar, Lipah, Gradiš-Daneš in skoro ves ostali odlični dramski ansambel. Poleg tudi sodeluje operni zbor in pevski zbor Glasbene Matice. Muzikalno vodstvo imata kapelnika Štrifot in Neffat. Predprodaja vstopnic za obe predstavi je dopoldne od 10. do pol 1. ure v dramskem gledališču, dopoldne posluje blagajna za Gorenjskega slavčka od 3. ure dalje za gradom v Tivoliju pri vходу na teraso hotela, za Slehernika pa od 3. do 5. ure v dramskem gledališču in od pol 8. ure pred univerzo. Če bo ob napovedani uri slabo vreme, bosta obe predstavi v dramskem gledališču.

Gledališka uprava prosi vse posetnike današnje uprizoritve »Gorenjskega slavčka« v Tivoliju, da zasedejo svoje prostore že ob eni četrti na 5., da se bo mogla predstava pravočasno pričeti.

Ena največjih naših pevske prireditve je današnji koncert Pevske zveze. Z vseh strani širom Dravske banovine so prispeli danes v Ljubljano slovenski pevci, da pokažejo svojim poslušalcem, s kako vnmemo in vestnostjo goje naš najdražji zaklad — slovensko narodno in umetno pesem. 16 skladb je na programu, izvajajo jih pa nad 2400 slovenskih pevcev. Občinstvo opozorjamo, da se dobe za koncert še vstopnice po vseh cenah od 25 do 10 Din, kakor tudi stojišča po 5 Din. Vstopnice prodaja dopoldne od 9. do 12. ure Matična knjigarna, od pol dveh dalje pa blagajna na prireditvenem prostoru. V slučaju ugodnega vremena bo koncert na Kongresnem trgu, če pa bi močno deževalo, pa deloma v Unionski dvorani, deloma pa v dramskem gledališču. Kdor je kupil vstopnico-sedež, je prejel dve vstopnici: eno za koncert na prostem, drugo pa za koncert v dvorani.

Trgovine v torek, dne 8. t. m. smejo biti glasom naredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratovnic dopolne odprte. — Načelstvo Gremija trgovcev.

Darilo. Mesto venca na grob pokojnega dr. Krisperja Valentina je daroval gospod Gerkmann Anton, trgovec — manufakturst in Ljubljani, znesek Din 300— za mestne reveže.

Vpisovanje v Glasbeno šolo Nar. železnice dravskega glasbenega društva »Sloga« se prične v sredo, dne 9. septembra in sicer od 8. do 12. in od 14. do 18. ure v društven Glasbeni dvorani v Ljubljanskem dvoru. Vpisovanje traja samo do vključno petka, dne 11. t. m. V soboto, dne 12. t. m. ob 16. uri se oglašajo vsi učenci k razdelitvi učnih ur. V ponedeljek, dne 14. t. m. je pričetek rednega šolskega pouka v vseh oddelkih. — Šolsko vodstvo.

Fotoaparate in potrebščine, gramofone in plošče kupite le pri »Jugošport« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva c. 34. 1436

Gremij trgovcev v Ljubljani sporoča vsem gg. učnim gospodarjem, da se prične reden pouk na gremijalni trgovski šoli v četrtek, dne 10. t. m. ob 2. uri popoldne. Vsi oni vajenci, ki se še niso vpisali, naj to store najkasneje do 10. t. m. — Načelstvo.

Za slovensko ključavničarstvo se priporoča Ivan Kralj, Gregorčičeva ulica 5.

Posejila uradnikom daje Beogradska zadruha, Ljubljana, Mestni trg 25, I. 1986

Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

Tatvine. Natakariji Dragi Borkovi je bil ukraden iz stanovanja na Sv. Petra cesti 83 en par čevljev, vrednih 250 Din. — Posestniku Francu Veberju iz Rožne doline, cesta XV./9, je bilo ukradenih iz kokošnjaka 7 kur, vrednih 500 Din. — Gostilničarki Frančiški Kolenčevi, Janševa ulica, je bilo ukradenih iz shrambe 3 kg prašičjega mesa, 6 klobas in steklenica hruseva.

Splošno kleparstvo, kritje lesenocementnih streh, napeljava strelodvodov. M. Jankovič, Rimska cesta št. 19. Za delo se jamči. 1896

Odprta noč in dan so groba vrata. Umrii so: Colja Ivanka, 5 mesecev stara, hči dolidninskega paznika, Švabičeva ulica 15; grofica Auersperg Ema, 63 let, zasebnica, Gradišče 10; Cof Dušan, 4 mesece, sin delavke, Zelena jama; Kerševan Ivan, 51 let, zidar, Podmilščakova 29; Turk Pavla, 10 let, hči banovinskega čestarja, Rove 137; Jarc Alojzij, mizarski pomočnik, 26 let, Podreber; Leben Miroslav, 1 mesec, sin zidarskega pomočnika, Štepanja vas 71; Vodnik Franja, 45 let, žena posestnika, Zaboršt 15; Černigoj Danica, 19 let, brezposelna bolniška strežnica, Zg. Šiška 30; Kukovica Anton, 29 let, kovač, Izlake 2; Meše Marija, 73 let, občinska reva, Vrbljenje 2; Juhant Matevž, 50 let, kajžar, Podboršt 33; Iršič Neža, 43 let, bivša služkinja, Vidovdanska 9; Ranberger Maks, posestnik, 32 let, Mirna peč 9; Lukas Matilda, žena izdelov. hamonik, 64 let, Dunajska 31; Burger Josip, 4 mesece, sin dninarja, Srednja vas 10; Jenko Vera, 21 let, navijalka, Jarše 17; Novotny Jan, 54 let, mojster, Kranj; Zupan Leonard, 67 let, posestnik, Kokra 1; Riss Josipina, 27 let, zasebnica, Švabičeva 15; Dolinšek Janez, občinski revež, 73 let, Vidovdanska 9. Blag jim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Pozor avtomobilisti! Ličanje, tapetiranje avtomobilov točno in po nizki ceni izvršuje Ignac Kastrin, Ljubljana, Karlovska cesta 22.

Ogenj v Dukičevi baraki. V nedeljo zvečer se je vnela radi kratkega električnega stika Dukičeva baraka ob mostu na Opekarski cesti. Ogenj so pogasili nekateri mimoidoči, tako da je škoda na električnem števcu in deskah neznatna.

Žeparji na delu. Na velesejmu so se pojavili žeparji. Ključavničarju Francu Koblerju je bila ukradena iz žepa črna listnica s 300 Din, uradnici Josipini Kresakovi rjmeta denarnica s 150 Din, čevljarju Josipu Kmetecu pa denarnica s 140 Din.

Konjske prireditve. Danes se bo vršil drugi del konjskih dirk na vojaškem vežbališču pri Ljubljani. Program bo vseboval kasaške in jahalne dirke. Razen ameriških konj bodo vozili tudi tukajšnji domači konji, katerih je prijavljeno veliko število. Jahalo se bo dvakrat brez zaprek in enkrat čez zapreke. Pričetek ob pol 3. popoldne. Zveza z vlakom ob 13:49 iz Ljubljane; avtobusi vozijo vsake četrt ure izpred Figoveca in Marijinega trga.

Poizkušeni samomor. 34-letni skladiščni delavec državne železnice na glavnem kolodvoru Kristan Alojzij, doma iz Gradca pri Litiji je bil včeraj v substituciji na direkciji železnice. V nenadni duševni zmedenosti si je zasadil dvakrat nož v prsa. Zmedenost je baje dedna posledica. Rešilni avto je Kristana odpeljal v bolnišnico. Na vprašanje, zakaj je izvršil samomorilni poizkus, je odgovarjal v popolni zmedenosti, da je izdajalec.

Vpisovanje v umetniško šolo »Probuda« v Ljubljani v vse oddelke se vrši dne 10., 11. in 12. t. m. vselej od 18. do 19:30 ure v poslopiju Tehniške srednje šole v prtiličju, soba št. 6, desno. Dohod iz Gorupove ulice št. 10, čez dvorišče. Reden pouk se prične v ponedeljek, 14. septembra ob 18. uri. Pouk v javni risarski šoli, ki je ob nedeljah od 9. do 12. ure, pa se prične v nedeljo 4. oktobra. Umetniška šola »Probuda« nudi priliko vsakemu brez razlike starosti in predizobrazbe, da se izobražuje v umetnosti in umetni obrti. Letošnji program sestoji iz sledečih tečajev in oddelkov: Oddelki za figurarno risanje. Oddelki za dekorativno risanje in narodno ornamentiko. Javna risarska šola. Slikanje po naravi. Grafika. Fotografija. Mala plastika in medaljerstvo. Kiparstvo. Slikanje na tkanino. Opisna geometrija in perspektiva. Usmernec. Tečaj za deco, ki bi rada gojila elementarno risanje. Na ta tečaj opozarja vodstvo starše, ki so že lani želeli za pouk. Na razglasni deski umetniške šole »Probuda« v Ljubljani v vestibulu Tehniške srednje šole so razvidne vse podrobnosti. Informacije o šoli daje vodja šole profesor Sever Anton.

Otroke prodala

V Subotici se je pred dnevi dogdil naravnost neverjeten slučaj. Na trg je prišla neka ženska in začela klicati, da prodaja svoja dva otroka. Ljudje so prvotno mislili, da je pijana, ko pa so spoznali, da gre zares, je hitro dobila kupca. Triletnega fantka je kupil neki gospod za 300 dinarjev, 8-mesečnega dojenčka pa neka gospa za 40 dinarjev. Po kupčiji je ženska hitro izgnila. Subotička policija je zdaj začela poizvedovati, kdo da bi bila, ker sumi, da je najbrže otroka kje ukradla.

Maribor

Proslava prestolonasledni-kovega rojstnega dne

Kakor vsa Jugoslavija, tako je tudi naš Maribor proslavil včerajšnji rojstni dan Nj. Vis. kraljeviča Petra na najslovesnejši način. Mesto se je že v soboto okrasilo z državnimi zastavami, včeraj pa so trobojnice vihrale z vseh hiš.

Kljub dežju, ki je proslavo znatno oviral, se je kmalu po 7. uri zjutraj razvil po mestnih ulicah veličasten sprevod celokupnega vojaštva, ki je nato z godbo na čelu odkorakal na prostrano vojaško vežbališče na Tezno, kjer je bila izvršena revija in parada, kateri so prisostvovali tudi zastopniki civilnih oblasti gg. okrožni inspektor dr. Fr. Schaubach, okrajna glavarja Makar in dr. Vrečar, magistratni svetnik dr. Rodošek, policijski predstojnik svetnik Gerzinič in drugi. Prav tako so bila zastopana tudi narodna društva s predsednikom NO prof. Robertom Kendo na čelu.

K paradi in reviji so se uredile vse čete mariborske garnizije s svojimi častniki in podčastniki, katerim je poveljeval poveljnik 45. pehotnega polka g. polkovnik Viljem Lubič, dočim je sprejel raport in pregledal čete mestni poveljnik g. general D. Pavlovič. Služba božja na prostem, ki je bila tudi nameravana, se pa zaradi silne plohe ni mogla vršiti. Več tisoč Mariborčanov je odšlo tudi v Ljubljano k proslavi odkritja spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju.

*

m Pogreb višjega sod. svetnika Stergarja. V nedeljo popoldne je bil na mestnem pokopališču na Pobrežju položen k večnemu počitku višji sodni svetnik g. Stergar. Pogrebne obrede je vodil župnik pater g. Landergott. Pogreba so se udeležili okrožni inspektor g. dr. Schaubach, predsednik sodišča g. Toplak, podpredsednik g. dr. Pihler, državni pravdnik g. dr. Zorjan ter številni sodniki, sodnijski uradniki in nameščenci, odvetniki, notarji, sorodniki, znanci in pokojnikovi prijatelji. Po cerkvenih obredih so bili položeni na grob številni vencji.

m Nesreča. Pri prižiganju plina se je na glavnem kolodvoru opekel v nedeljo železničar Franc Lah iz Studencev. Moral je v bolnišnico.

m Ceneno meso. Jutri, v sredo 9. t. m. se bo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici prodalo od 8. ure dalje 64 kg svinjine po 8 Din in 2 goveja jezika po 10 Din.

m Današnji sport. Na igrišču Rapida bo danes ob 16. uri prijateljska nogometna tekma med ISK Mariborom in SK Rapidom. V predtekmi ob 14.30 se bosta srečali rezervni moštvi. m Samomor. V nedeljo zjutraj se je na neki ostri ograji na Pobrežju obesil 52 letni Franc Cvetko iz Spuhlje pri Ptuj, ki je bil v poslednjem času zaposlen pri nekem tukajšnjem stavbenem podjetju. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Vzrok ni znan.

m Zastrupljenje. V nedeljo popoldne se je po nesreči zastrupila z lizolom ga. M. Zupan iz Studencev. Z rešilnim avtom so jo prepeljali v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec in ji rešili življenje.

m Smrt zaradi poškodb. V tukajšnji bolnišnici je na poškodbah, zadobljenih pri padcu z nekega kozolca, umrl v soboto pripravnik finančne kontrole Anton Debevc. Postal je žrtev svoje velike vestnosti. Naj v miru počiva!

m Usoda izgubljene listnice. V petek popoldne je državni nameščenec A. M. izgubil sredi mesta denarnico z legitimacijo in večjo svoto denarja. Denarnico je kmalu nato nekdo našel, si prisvojil denar, denarnico z legitimacijo pa vrgel v nek pisemski nabiralnik v Magdalenskem predmestju. Uvedena preiskava je že ugotovila prvo sled.

m Tatvina aktovke. Franc Grželj, zasebnik iz Ruš, je v soboto pozabil na nekem hodniku okrožnega sodišča 100 idn vredno aktovko z raznimi dokumenti, srečkami itd. Ko se je čez četrte ure vrnil, je ni bilo več.

m Tatvina kolesa. Francu Postraku, zidarju s Pobrežja je v soboto neznanec ukradel iz veže okrožnega sodišča 1700 Din vredno kolo znamke »Opel«.

m Čigav je pes? K zasebnici Konstanci Frehmovi, stanujoči v Maistrovi ulici 17 se je v soboto zatekel poldrugo leto star pes volčjak. Lastnik ga najde pri imenovani gospej.

m Tihotapstvo. Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu so finačni stražniki zasledili neznane tihotape, na katere so tudi streljali, a so kljub temu pobegnili. Odvrgli so na begu 7 kg saharina. Tu so pa izsledili neko Katarino Kodermanovo, ki je nosila več kilogramov saharina, užjgalnih kamenčkov in cigaretnih papirčkov. Oddana je bila v zapor.

m Himen. Včeraj sta se poročila sodnik dr. Miroslav Dev in gospodična Anica Kacova, hčerka zobozdravnika dr. Viktorja Kaca. Mlademu paru želimo obilo sreče.

m Pevska vaja. Pevski zbor Glasbene Matice ima jutri ob 20. uri skupno vajo.

m Odlikovanje učiteljice. Z redom sv. Save IV. vrste je bila te dni odlikovana zaslužna narodna delavka ga. Franja Čončeva, upokojena učiteljica v Jarenini. Čestitamo!

m Konjske dirke. Za nedeljo 13. t. m. napovedane konjske dirke na Tezno so se odgodile na poznejši čas.

Celje

Proslava prestolonasledni-kovega rojstnega dne

Proslava rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra se je vršila samo v cerkvah, ker se radi dežja parada na Glaziji ni mogla vršiti. Ob 8. je v župni cerkvi opravil opat gosp. Jurak slovesno mašo ob številni asistenci. Po maši so se v slovenskem jeziku pele molitve za prestolonaslednika. Službi božji so prisostvovali predstavniki civilnih in vojaških oblasti, oficirski zbor, rezervni oficirji, Sokoli v kroju ter mnogo občinstva. Nato sta se vršili službi božji v pravoslavni kapeli ter v evangelijski cerkvi. Mesto je bilo vse v zastavah, zvečer pa se je vršila po mestu bakljada vojaštva.

* Smrti padec z drevesa. V soboto je 43-letna posestnica Einsiedler Franciška v Trnovljah pri obriranju hrusk padla z drevesa. Nesrečnica si je pri padcu zlomila lobanjo. Njeni svojci so hitro pozvali rešilno postajo, ki je v nekaj minutah prispela z rešilnim avtom. Ponesrečenka pa je medtem že izdihnila.

* Smrti kosa. 6. t. m. je v javni bolnici umrl 80-letni Cvikel Lovrenc iz Gaberja. — V nedeljo je na Teharjih umrla ga. Šah Helena, roj. Nidorfer. Pokopali jo bodo danes dopoldan ob 10. na teharskem pokopališču. Preostalin naše sožalje!

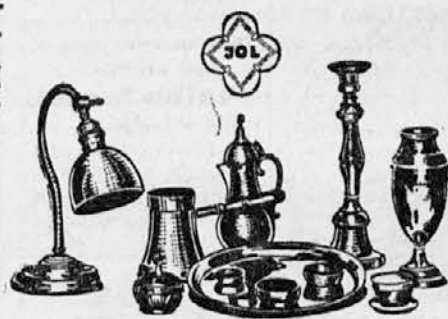
* Nezgoda. Nogo si je zlomil, pa je šel peš v bolnico. V nedeljo zvečer je s savinjskim vlakom prišel v Celje 30-letni delavec Basti Franc, ki si je opoldan pri padcu zlomil desno nogo. Kljub poškodbam se je kar peš odpravil v javno bolnico. Pred mestnim načelstvom pa mu je nenadoma postalo slabo in se je zgrudil na tla. Moštvo rešilnega oddelka, ki je nameščen v poslopju mestnega načelstva, ga je takoj opazilo ter z rešilnim avtom prepeljalo v bolnico.

* Zopet podtaknjen požar. V noči od sobote na nedeljo je začelo goreti pri posestniku Dru Vinke na Gomilskem. Gorelo je gospodarsko poslopje, ki je bilo polno sena. Prišli so gasilci iz več krajev, vendar pa poslopja niso mogli več rešiti in so mogli le varovati sosedne hiše. Domačini pa se niso upali iz svojih hiš, ker so s strahom pričakovali, kdaj da bo začelo goreti tudi pri njih. V tej okolici je namreč v kratkem času že desetkrat gorelo in še ni bilo mogoče prijeti zločinkega požigalca.

* Današnje prireditve kmetske mladine se začnejo ob 2. popoldan z odhodom povorke z Glazije skozi mesto na tekmovališče na Spodnji Hudinji. Tekma koscev se začne ob 3. popoldne.

Izdelujemo raznovrstne predmete iz vseh vrst kovin (baker, med, aluminij itd.) po meri ali risbi. Dalje raznovrstno bakreno in aluminijasto kuhinjsko posodo za zavode, hotele itd.

Prevzemamo vsakovrstna popravila

Jos. Otorepec, d. z. o. z. v Ljubljani
Za Gradom 9 (ob koncu Strelške ul.)

Ptuj

Popravila v minoritski cerkvi sv. Petra in Pavla ter odkritje znamenite slike Kristusa kralja. Naše poročilo o popravilih v notranosti minoritske cerkve sv. Petra in Pavla smo primoreli — radi širše javnosti — nekoliko izpopolniti. Popravila v notranosti cerkve so bila, kakor smo se prepričali, res nujno potrebna. Stene so bile že tako vlažne, da se je omet odbil v celi cerkvi že 3 m visoko. Vlažni deli so se morali kolirati z mastikom in zopet ometati. Ker se je pokazala potreba tudi preslikovanja, so se očetje Minoriti odločili za temeljito restavracijo cerkve. Delo so poverili slikarskemu mojstru Petru Železniku iz Ljubljane, ki s mojstrsko umnostjo vodi delo. Cerkev bo preslikana v treh tonih prav okusno. Kipar Zoratti iz Maribora strokovnjaško popravlja altarje po navodilih konzervatorja dr. Steleta. Cerkev dobi tudi nove reliefe križevega pota, kakor tudi novo električno napeljavo. Pri popraviljanju levega oltarja sv. Frančiška je dr. Stele odkril znamenito sliko Kristusa kralja, ki datira iz prve polovice XIII. stoletja; je to ena najstarejših slik Slovenije in velikega zgodovinskega pomena. Prihodnje dni pride v Ptuj akademski slikar Stern, ki bo sliko renoviral in jo po možnosti skušal izločiti iz zida za tukajšnji muzej. O uspehu tega dela bomo poročali.

Tombola. Odbor za popravilo cerkve sv. Pe-

tra in Pavla v Ptuj priredi v nedeljo 4. oktobra ob 15. uri tombolo na Florjanskem trgu. Tombola bo vsebovala bogate dobitke.

Požar. Dne 4. t. m. je izbruhnil požar v Dražencih ter uničil 2 hiši z gospodarskimi poslopji vred. Škoda je precejšnja. Kdo je zanetil ogenj, se ni moglo dognati.

† Franjo Lovšin

V Ljubljani je po kratki, a mučni bolezni umrl g. Franjo Lovšin, šolski upravitelj na Vinici. Pokojnik si je stekel na šolskem polju obilo zaslug, posebno delaven pa je bil za napredok učiteljstva ter bil zato tudi izvoljen za častnega člana učiteljskega društva v Črnomlju. Ni se pa pokojnik udeleževal le na šolskem polju, temveč bil redno v prvih vrstah narodnih borcev. Kot Sokol in kot član drugih narodnih društev je bil pokojnik vzor kulturnega delavca in kot teh znan širom naše domovine. Prav v tako odločenem narodnem duhu pa je vzgojil pokojnik tudi vso svojo rodbino, ki je vedno bila v ponos svojemu narodu. Slava spominu odličnega narodnega delavca! Naše sožalje težko prizadeti rodbini!

Pogreb zaslužnega pokojnika bo v sredo 9. septembra ob 16. izpred mrtvašnice (Stara pot št. 2).

Borzna poročila

dne 7. septembra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 7. sept. Amsterdam 2279.30 do 2286.14, Bruselj 787.71—790.07, Curih 1103.25 do 1106.55, Dunaj 795.43—797.83, London 274.99 do 275.72, Newyork 5645.87—5662.87, Pariz 221.83—222.49, Praga 167.58—168.08, Trst 295.85 do 296.75.

Zagreb, 7. sept. Amsterdam 2279.30—2286.14, Dunaj 795.43—797.83, Bruselj 787.71—790.07, Budimpešta 274.96—275.72, Milan 295.85—296.75, Newyork kabel 56.5687—5673.87, Newyork ček 56.4587—56.7387, Pariz 221.58—168.08, Praga 167.58—168.08, Curih 11.0325—11.0655.

Curih, 7. sept. Beograd 9.05, Pariz 20.1075, London 24.915, Newyork 512.75, Bruselj 71.40, Milan 26.82, Madrid 45.45, Amsterdam 206.60, Berlin 121.40, Dunaj 72.10, Stockholm 137.25, Oslo 137.10, Kopenhagen 137.075, Sofija 3.72, Praga 15.10, Varšava 57.50, Atene 6.65, Carigrad 2.43, Bukarešta 3.045, Helsingfors 12.90.

Vrednostni papirji

Zagreb, 7. sept. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70.50—72, voj. škoda 319—321 (320), kasa 319—321 (321, 322, 323), december 328—330

(330, 332, 334), 4% agr. obv. 43 bl., 7% Blaire 61.50—64 (62, 63, 64), 8% Blaire 76 bl., 7% pos. hipot. b. 62—64 (65), 6% begluške obv. 48—50 (49). — Banke: Hrvatska 50 d., Prastrediona 957.50—965, Union 150—155, Poljed. 53.50 d., Kredit 121—126, Jug. 67—68, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Narodna 5200 d., Obrtna 36, Srbska 190—191, Zemaljska 110—115. — Industrije: Sečarana Osijek 211—215, Trboveljska 213—214, Vevče 120—122, Drava 192.50, Danica 65—70, Brodovagon 30 bl., Tobačne srečke 25 bl., Isis 30 do 40, Jad. 460—480, Dubrov. 300 d., Oceanija 190—200.

Žitna tržišča

Tendenco na ljubljanskem tržišču za koruzo neenakomerna, brez prometa.

Novi Sad, 7. sept. Pšenica, moka in pšenični otrobi ne bodo več notirali.

Tendenco: neodrejena. Promet: koruza 37 vagonov.

Budimpešta, 7. sept. Tendenco: prijaznejša. Promet: sreden. Pšenica: 9.90—10.01 (9.92 do 9.94), mare 11.04—11.21 (11.08—11.09). — Rž: dec. 10.35—10.40, mare 11.35—11.50 (11.35 do 11.40). — Koruza: maj 11.80—11.90 (11.80—11.85).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenco neizpremenjeno mlačna, brez prometa.

Svojim čitateljem

priporočamo sledeče

novomeške tvrdke:

Udovič & Lampe

strojno in stavbno ključavničarstvo

v Novem mestu

2064

Autotaksi

FERDO ZGAGA

Telefon 18

Novo mesto

2015

Avtobusno podjetje

Franc Klinar

otvori v kratkem progo

Novo mesto—Ljubljana

2061

Kje kupite potne kovčge, palice itd.?

PRI

Ciril Dular-ju

2009

Urban Horvat

NOVO MESTO

Prodajalna knjig, papirja, pisarniških, risarskih in šolskih potrebščin

1995

Brezalkoholna gostilna

Beti Klepec

2066

Florjanov trg

Franc Foršek

vedno sveže pecivo

Trg kraljeviča Petra

2071

Stavbno podjetje

Martin Hočevar

2067

Novo mesto

Za obisk gostilne

Pod Trško goro

na Ločenski cesti se priporoča 2063 REZIKA GODINA

Eksport lesa

Anton Petrič

kupuje vedno gozdove vsakovrstnih sestojin za posek

2040

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico r. z. z. n. z. v Kandiji pri Novem mestu sprejema hranilne vloge tudi od nečlanov ter obrestuje po najvišji obrestni meri.

Največja posojilna zadruga na Dolenjskem. 2500 zadrugnikov

STANE VOVK

pekarija in gostilna

2002

KANDIJA

Lesna trgovina

in parna žaga

2062

//

FRANC KUMP

Oglašajte

v Jugoslovanu!

Novo ustanovljeni
kiparski, pozlataški
in rezbarski atelje
STANE VIDMAR
Ljubljana
Galusovo nabrežje 33
Izdeluje vsakovrstne
altarje, kipe, okvirje,
okraske pohištva
in razna druga rez-
barska dela
po najnižjih cenah
1797

stavbeno, galanterijsko
in umetno kleparstvo
VINKO MALENSEK
LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 18

Podnikanje in
pocinjenje vsakovrstnih
železnih izdelkov
Točna postrežba
Cene solidne 1643

HARMONIK
kako tudi kromatič-
ne, najboljše in naj-
ceneje kupite pri iz-
delovalcu harmonik
Franc Kucler
postaja Drenov grič pri
Vrhniku — Jugoslavija
Priznana najboljša domača
izdelovalnica. — Nizke cene.

Harmonike
in vsa glasbila po-
pravila najceneje in
solidno 1849

Karol Janc
Ljubljana
Bohoričeva ulica 9.

USNJE
vsakovrstno in vse
1872 čevljarske
potrebščine najnižje
cene — nudi

FRANC
ERJAVEC
LJUBLJANA, Stari trg 11a

Pisarne.
Tri dvosobne pisarne
v palači Ljubljanske
kreditne banke na
razpologo. Dvosobna
pisarna se takoj odda
v najem. ostale s 1.
novembrom t. l.
Reflektanti dobe po-
jasnila v upravi. 1977

Brivski salon
za gospode. Solidna
postrežba.
Striženje bubifrizur.

Mirko Zaletelj
Brivski salon za gospode.
Ljubljana, Rimska cesta 24
na križišču
Bleisovce, Rimske
in Tržaške ceste.

KOLES
pnevmatike in rezerv-
nih delov. Vsa popra-
vila koles, šivalnih
strojev, gramofonov
izvršuje točno in so-
lidno trdka

Stane Rakoš
mehanična delavnica
LJUBLJANA-MOSTE
Društvena ulica št. 2

Splošno mizarstvo
stavbeno, pohištveno,
zlasti za vse pisarni-
ške opreme za tape-
cirarsko stroko.

Specijalni oddelk
za vsakovrstne zaboje,
trgovske zaboje, za-
boje za premo, pod-
nožnice (pruke), tudi
najmanjša naročila iz-
vršujem po zmernih
cenah. **Albert Černe**,
miz. mojster, Ljubljana
Zg. Šiška (poleg re-
mize). 1675

Spalnice
smrkove, p. oljubno
pleskane
po Din 2.900.— in
hrastove spalnice,
polirane po Din 5700
nudi v najsolidnejši
izdelavi

Anton Bizovičar
Ljubljana
Glince, cesta II./I
Postaja cestne železne

Splošno čevljarstvo
za izdelovanje vsako-
vrstnih čevljev, goj-
zerc, škorenj kakor
tudi za vsa popravila
se priporoča
Anton Breclj
Ljubljana
Vodovodna cesta št. 5
nasproti topniške vo-
jašnice v lastni hiši.
Cene najnižje 1
1856

**Načrtovanje, roka-
vice, volna in
bombaž**
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Stavbne
nasvete
daje tehnični biro
„Tehna“, Ljubljana,
Mestni trg 25-I. 570

Knežinja Zurova
prekrasni ljubavni ro-
man. Cena Din 30.—,
v platnu vezan 35.—.
Naroča se pri upravi
„Jugoslavana“, Ljub-
ljana, Gradišče št. 10

L. Ornik
manufaktura
Maribor
Koroška cesta 9
Plačilne
olajšave! 697

I. SLANOVIC 806
Splošno ključavničarstvo, LJUBLJANA
Gajeva ulica 2

Se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela. Specijelno za delikatesna in
slastičarska namizna in izložbena stojala
iz medenine ali železno póniklovana.

KONCESIONIRANO
ELEKTRO **TEHNIČNO**
PODJETJE
HAVLIČEK FRAN
LJUBLJANA - SV. PETRA C. 5 - TELEFON 3421

Kompletne inštalacije za električno luč, moč in hišne
telefone. — Popravila vseh elektrotehničnih aparatov,
specijalnih motorjev i. t. d. 1924

Oglejte si
okna, vrata, roloje na ljubljanskem vele-
sejmu — Paviljon E, katere je razstavila
tovarna gradbenega in umetnega mizarstva
1911

Jožef Senica, Ljubljana, Bežigrad, Tel. 28-71

NAJBOLJŠI
ŠIVALNI STROJI IN KOLESA
„ADLER“ - „Gritzner“
švicarski pletilni stroji „DUBIED“ le pri
JOS. PETELINC
Ljubljana
za vodo
Telefon št. 2913.
Cek. račun 12.005.
Za časa velesejma
paviljon „M“.

Sode vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in
mast, a osobito izdelujem sode za transportira-
nje vina, kakor tudi za hrambo. — Solidna in
trpežna izdelava. — Sprejem vsa v to stroko
spadajoča popravila po najnižjih cenah.
Postrežba točna! Delo solidno!

Franjo Repič 1157
sodarsko podjetje
Ljubljana - Trnovo, Kolesarska ulica 18

Ce se
slikate
za 6 kart v ateljeju
Josip Pogačnik
dobite zraven brez-
plačno krasno, na-
tančno podobno risbo.
Oglejte si iste neob-
vezno v ateljeju
Ljubljana, Mestni trg
št. 17 1685

»Autobus«
Ljubljana VII
Zg. Šiška 50
kakovost domačega
izdelka uspešno tek-
muje s tujim blagom
Strojna delavnica vseh
vrst karoserij 1507

KROGLE
(lignum santum)
keglje za kegljišče,
krogle za balinanje,
vsakovrstne lesene
igrače, razne šatulje
v luksuzni izdelavi in
vse predmete v lesu-
strgarski stroki, nudi
Vam najceneje 1603
LOVREČIČ VIKTOR
strugar, LJUBLJANA
Zalokarjeva ulica 13.

Kovinska industrija
JAKŠA & Co.
Ljubljana VII
izdeluje ričnice, ključice in
podkvice za čevlje, vlasnice,
kovinske gume, ričnice za
nahrbtnike, naramnice, bičev-
nike, okovice za trakove,
plombe in krampone za gra-
vuro firme, spojke, sponke,
ploščice, zaklopke za regi-
stratorje in mape i. t. d.
Dobava točna.
Telefon 31-42
1841

Kartonažna tovarna
izdeluje škatle za zaklopke,
in pomične, signatur, lekture,
kuverle za recepte, vrečice iz
papirja, kartone za zalogo,
bonbonjere, konfeti, kartona-
žno embalažo za industrije,
lekarne, drogerije, parfume-
rije itd. Na zalogi razne mape
Dobava točna.

Splošno mizarstvo
Podpisana trdka se
vključno priporoča za
vsa mizarstva dela kot
stavbena, pohištvena,
izložbena in vsako-
vrstne prodajalniške
opreme
Solidno delo!
Nizke cene!
Proračuni in načrti
brezplačno!

AL. TRINK
strojno mizarstvo
LJUBLJANA
Linhartova ulica 8
Telefon 28-56

Drva za kurivo,
deske, remeljni
nizka cena
Ljubljana
Gubčeva ulica št. 23
1829

COMMERCE
OTVARJA
JESENSKO

Naše cene jasno pričajo:

Šivane koton-odeje, ročno delo komad à Din 80.—
Šivane saten-odeje, fina vata „ „ „ 165.—
Fino češko sukno za ženske plašče 140 cm „ „ „ 55.—
Fina umetna svila „ „ „ 10.—
Jugoslovanski celir za srajce „ „ „ 4.50
Šifon 80 cm „ „ „ 6.—
Najfinjši šifon brez apreture 80 cm „ „ „ 10.—
Moderno sukno za ženske obleke 130 cm „ „ „ 48.—
Gladko volneno blago 110 cm „ „ „ 28.—
Angleško sukno za moške obleke „ „ „ od 150 — 250.—
Češki štofi za moške obleke „ „ „ 60 — 120.—
Pralna bombažna tourist-flanela „ „ „ à Din 6.80
Velour pralni barhend „ „ „ 9.—

NOVOST: Moderni trpežni čevlji, kolosalno nizke cene. Zadovoljni ste bili
pri spomladanski prodaji, a še bolj boste sedaj.

COMMERCE delniška družba Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica 2

Pozor!

Za kraljev teden
okrasite svoja okna.
— Oddati imam lepe
dekoracijske rastline,
lovorje, palme, in ve-
liko množino manjših
rastlin. Se priporoča
Pavel Šimenc, vrtnar-
sko podjetje Sv. Križ-
Ljubljana, cvetličarna
Sv. Petra cesta 33, Te-
lefon št. 27-29. 1910

Splošno mizarstvo
Podpisana trdka se
vključno priporoča za
vsa mizarstva dela kot
stavbena, pohištvena,
izložbena in vsako-
vrstne prodajalniške
opreme
Solidno delo!
Nizke cene!
Proračuni in načrti
brezplačno!

AL. TRINK
strojno mizarstvo
LJUBLJANA
Linhartova ulica 8
Telefon 28-56

Drva za kurivo,
deske, remeljni
nizka cena
Ljubljana
Gubčeva ulica št. 23
1829

ANTON
BOKAL
LJUBLJANA
SLOMSKOVA
UL. 19 TEL. 2527

DOBAVA
IN POLAGANJE
VSEH
PARKETOV

Oglejte si Velesejem paviljon E 67-75
Egidij in Karol ERJAVEC, mizarstvo
BROD / POLEG TACENSKEGA MOSTU / P. ŠT. VID N/Lj.

Stalna zaloga pohištva — Samo domači, solidni, zajamčeni izdelki
Priznana nizke cene — Kadar kupujete pohištvo, oglejte si našo
zalogo — Oglejte tudi ob nedeljah — Autobus-zveza z Ljubljano

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

COMMERCE
OTVARJA
JESENSKO

Naše cene jasno pričajo:

Šivane koton-odeje, ročno delo komad à Din 80.—
Šivane saten-odeje, fina vata „ „ „ 165.—
Fino češko sukno za ženske plašče 140 cm „ „ „ 55.—
Fina umetna svila „ „ „ 10.—
Jugoslovanski celir za srajce „ „ „ 4.50
Šifon 80 cm „ „ „ 6.—
Najfinjši šifon brez apreture 80 cm „ „ „ 10.—
Moderno sukno za ženske obleke 130 cm „ „ „ 48.—
Gladko volneno blago 110 cm „ „ „ 28.—
Angleško sukno za moške obleke „ „ „ od 150 — 250.—
Češki štofi za moške obleke „ „ „ 60 — 120.—
Pralna bombažna tourist-flanela „ „ „ à Din 6.80
Velour pralni barhend „ „ „ 9.—

NOVOST: Moderni trpežni čevlji, kolosalno nizke cene. Zadovoljni ste bili
pri spomladanski prodaji, a še bolj boste sedaj.

COMMERCE delniška družba Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica 2

Pozor!

Za kraljev teden
okrasite svoja okna.
— Oddati imam lepe
dekoracijske rastline,
lovorje, palme, in ve-
liko množino manjših
rastlin. Se priporoča
Pavel Šimenc, vrtnar-
sko podjetje Sv. Križ-
Ljubljana, cvetličarna
Sv. Petra cesta 33, Te-
lefon št. 27-29. 1910

Splošno mizarstvo
Podpisana trdka se
vključno priporoča za
vsa mizarstva dela kot
stavbena, pohištvena,
izložbena in vsako-
vrstne prodajalniške
opreme
Solidno delo!
Nizke cene!
Proračuni in načrti
brezplačno!

AL. TRINK
strojno mizarstvo
LJUBLJANA
Linhartova ulica 8
Telefon 28-56

Drva za kurivo,
deske, remeljni
nizka cena
Ljubljana
Gubčeva ulica št. 23
1829

ANTON
BOKAL
LJUBLJANA
SLOMSKOVA
UL. 19 TEL. 2527

DOBAVA
IN POLAGANJE
VSEH
PARKETOV

Oglejte si Velesejem paviljon E 67-75
Egidij in Karol ERJAVEC, mizarstvo
BROD / POLEG TACENSKEGA MOSTU / P. ŠT. VID N/Lj.

Stalna zaloga pohištva — Samo domači, solidni, zajamčeni izdelki
Priznana nizke cene — Kadar kupujete pohištvo, oglejte si našo
zalogo — Oglejte tudi ob nedeljah — Autobus-zveza z Ljubljano

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

Prepričajte se
o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega
manufakturnega blaga,
ki je na ogled v novi hiši trgovca
ANTONA MACUNA V MARIBORU

Gospodsk. ul. 10 in to ne le v izložbah ob uli-
ci, temveč tudi v 16 metrov dolgem hodniku

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno
vest, da je naš srčno ljubljani soprog, oče,
stari oče, brat in tast, gospod

Franjo Lovšin

šolski upravitelj, častni član Sreškega uč-
iteljskega društva J. U. U. v Črnomlju,
častni član Gasilnega društva, ustano-
vitelj Sokola in drugih društev na Vinici

dne 7. t. m. po kratkem, velikem trpljenju, v
69. letu svoje starosti, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo
vršil v sredo, dne 9. septembra 1931 ob
4. uri popoldne izpred mrtvašnice Stara pot
št. 2 na pokopališče k Sv. Križu, kjer se po-
loži truplo v rodbinski grobnici k večnemu
počitku.

Ljubljana-Vinica, dne 7. septembra 1931.

Alfonz Berta Frančiška
Evgen hči. soproga.
Mirko Marija Lujiza in Poldka Lovšin
Teodor sestra. sinahi.
sinovi. Avgust Kravos
zct.

Cvetka, Marko, Janko, Saša
vnuki in vnukinje.

Službene objave

Razglasi osrednje vlade

Razglas o kurzi listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, za mesec september 1931.

Da bi se pravilno pobirale takse po zakonu o takсах in pravilno določala pristojnost za sojenje, je gospod minister za finance glede na dejstva, da se menjava vrednost listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, proti dinarju, določil z odločbo br. II. 95.850 z dne 24. avgusta 1931. leta nastopne kurze, po katerih se morajo preračunavati na vrednost dinarja vse listine, ki se glase na zlato ali inozemsko valuto, ter se morajo po tem znesku pobirati takse po zakonu o takсах in sicer:

1 napoleon	Din 218-60
1 turška zlatna lira	> 249-—
1 angleški funt	> 274-50
1 dolar	> 56-50
1 kanadski dolar	> 56-20
1 nemška zlatna marka	> —
1 zlat zlot	> 6-33
1 avstrijski šiling	> 7-94
1 belg	> 7-87
1 pengö	> 9-89
1 braziljski milreis	> 5-20
1 egiptovski funt	> 281-50
1 urugvajski pesos	> 32-30
1 argentinski pesos	> 15-90
1 turška papirnata lira	> 26-76
100 turških papirnatih piastrov	> 26-76
100 albanskih frankov	> 1077-—
100 zlatih francoskih frankov	> 1098-95
100 francoskih frankov	> 221-45
100 švicarskih frankov	> 1098-95
100 italijanskih lir	> 295-50
100 nizozemskih guldinarjev	> 2279-25
100 bolgarskih levov	> 40-90
100 romunskih lejev	> 33-60
100 danskih kron	> 1510-—
100 švedskih kron	> 1511-60
100 norveških kron	> 1510-50
100 pezet	> 500-60
100 drahem	> 73-10
100 češkoslovaških kron	> 167-40
100 finskih mark	> 142-20
100 letonskih lat	> 1082-35

Ti kurzi veljajo za čas od dne 1. do dne 30. septembra 1931. ter se morajo uporabljati tudi v nastopnih primerih:

1. ko se sprejema kovano zlato — napoleon — in zlato turške lire — pri državnih blagajnah ob plačevanju davkov in drugih državnih dohodkov;
2. ko se pobirajo luške takse, o čemer izda odčelek za davke potrebna navodila;
3. kot obračunavalni tečaj za angažiranje in potrošnje po proračunu za leto 1931/1932. pri vseh državnih izplačilih v tujih valutah; in
4. ko se sprejemajo za kavčijo obveznice naših povojnih državnih zunanjih posojil v zlato, 7%no in 8%no Blaire & Comp. in 7% Državne hipotekarne banke, emitiranih v New Yorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.

Is oddelka za državno računovodstvo in proračun ministristva za finance v Beogradu, 24. avgusta 1931., br. II—95.850.

Razglasi kraljevske banske uprave

2494

Izpremembe v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Matejčič Andrija, zdravnik v Ljubljani, je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, 26. avgusta 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

2501

Oklic.

Tožeča stranka dr. Prus Anton, odvetnik v Konjicah, je vložila proti toženi stranki Gobec Josip-u., bivšemu posestniku in oskrbniku v Studenicah pri Poljčanah, radi 4932 Din 80 p s prip. k opravični številki C 465/31 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 29. septembra 1931 ob devetih pred tem sodiščem v izbi št. 4.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja g. Fink Mihael, hranilnični uradnik v Konjicah, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Konjicah, odd. II., dne 13. avgusta 1931.

2498

*

Amortizacija.

Na prošnjo Šoštar Marije, posestnice v Kraljevcih, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilka baje izgubila, ter se njih

imejatelj poziva, da uveljavi v teku šestih mesecev, počenši dne 28. avgusta 1931, svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: vložne knjižice: a) št. 4695/6230 po 4550 Din 71 p, b) št. 5210 po 8057 Din 11 p, c) št. 5403 po 209 Din 05 p.

Okrajno sodišče v Gornji Radgoni, odd. I., dne 28. avgusta 1931.

E 1590/31—12.

2504

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Savinjske posojilnice v Zalcu bo dne 20. oktobra 1931 ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga: 1. k. o. Sv. Pongrac vl. št. 206, označba nepremičnin: hiša, cenilna vrednost Din 80.000—, gospodarsko poslopje s kozolecem, svinjakom in drvarnico 148.000— Din, zemljišče: njive, travniki in gozd 119.610/40 Din, pritlikline 27.265— dinarjev, 2. k. o. Zabukovca, vl. št. 545, gozd s kamnomolom 38.171— Din, pritlikline 4455— Din, skupaj 417.501/40 Din; najmanjši ponudek: 278.334/28 Din. Vadij 41.750/14 Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga k. o. Sv. Pongrac, vl. št. 206, spadajo sledeče pritlikline par konjev, dve kravi, 8500 hmelovk, 1 mlatilnica, razna posoda in drugo gospodarsko orodje v cenilni vrednosti 27.265— Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga k. o. Zabukovca, vl. št. 545, spadajo sledeče pritlikline: dva teška voza in razno kamnomolno orodje v cenilni vrednosti 4455— dinarjev. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče Celje, odd. III., dne 18. avgusta 1931.

E 352/31—14.

2499

Dražbeni oklic.

Dne 30. septembra 1931 ob poldevetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Vas, vl. št. 25, 26, 65 in 67, in zemljiška knjiga Sv. Janž I., vl. št. 35 in 36.

Cenilna vrednost: 866.516 Din 15 p; vrednost pritlikline: 31.114— Din; najmanjši ponudek: 244.344 Din 10 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Marenbergu, dne 26. avgusta 1931.

E 117/31—28.

2506

Dražbeni oklic.

Dne 8. oktobra 1931 ob enajstih bo na licu mesta v Semiču št. 61, dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Semič, vl. št. 125, in zemljiška knjiga k. o. Semič, vl. št. 1920.

Cenilna vrednost: Din 59.800—; najmanjši ponudek: Din 39.866—.

Prodaja se vrši v treh skupinah parcel. Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Metliki, dne 1. septembra 1931.

E 1250/31—10.

2503

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Zdošek Jakoba, trgovca v Marčevsi, bo dne 25. septembra 1931 ob desetih pri tem sodišču, v sobi št. 4 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga Pletovarje, vl. št. 38 hiša z gospodarskim poslopjem št. 23, klet, cenilna vrednost 5600— Din, zemljiške parcele: njive, vinogradi, pašniki, travniki 10.436/80 Din; vl. št. 164 zemljišče-hosta 20.315/50 Din, pritlikline 264— Din, skupaj 36.616/30 Din; po odbitku prevžitnih pravic Karmuzel Kristine 10.000— Din, v oslanku skupaj 26.616/30 dinarjev, najmanjši ponudek 17.744/20 dinarjev. Vadij 2661/63 Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga Pletovarje vl. št. 38 in 164 spadajo sledeče pri-

teklina: 1 sod 156 litrov, 1 sod 56 litrov, 10 motik, 6 lesenih grabelj, 2 kosi, 1 lopata, 1 gnojne vile, 2 sekiri v cenilni vrednosti 264— Din. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče Celje, odd. III., dne 19. avgusta 1931.

E 337/31—12

2505

Dražbeni oklic.

Dne 29. oktobra 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Sv. Vid, vl. št. 141 in 215.

Cenilna vrednost: Din 25.023/50 po odbitku vrednosti preživitnih pravic Tovorin Neže v znesku Din 600—, čista cenilna vrednost Din 24.423/50; vrednost pritlikline: Din 398/70; najmanjši ponudek 16.283— dinarjev.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem, dne 5. septembra 1931

E 674/31—5.

2500

Dražbeni oklic.

Dne 2. decembra 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3. dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Velka, vl. št. 3. Cenilna vrednost: 79.463/57 Din; vrednost pritlikline: 6.500 Din; najmanjši ponudek: 57.310 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Prevalje, dne 2. septembra 1931.

Vpisi v zadrugi register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

952. Sedeži: Bizelsko, Žiće, Mislinje, Spitalič, Rogatec, Gorjane.

Dan vpisa: 19. avgusta 1931.

Besedila: I. Pašniška in gozdna zadruga v Bizelskem, reg. zadr. z om. zav.

Firm. 434/31 — Zadr. IV 14/2.

II. Pašniška in gozdna zadruga v Žičah, reg. zadr. z om. zav.

Firm. 435/31 — Zadr. IV 16/2.

III. Pašniška in gozdna zadruga v Zrečah, reg. zadr. z om. zav.

Firm. 436/31 — Zadr. IV 18/2.

IV. Pašniška in gozdna zadruga v Mislinjah, reg. zadr. z om. zav.

Firm. 437/31 — Zadr. IV. 20/2.

V. Pašniška in gozdna zadruga v Špita-lju, reg. zadr. z om. zav.

Firm. 440/31 — Zadr. IV 22/2.

VI. Pašniška in gozdna zadruga v Rogatecu, reg. zadr. z om. zav.

Firm. 441/31 — Zadr. IV 24/2.

VII. Pašniška in gozdna zadruga v Gorjanah, reg. zadr. z om. zav.

Firm. 442/31 — Zadr. IV 26/2.

A) Vsem navedenim zadrugam je isti namen:

1. združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposesnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposesstvih z dne 19. junija 1931 ekspropiirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24 zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 19. junija 1931, to je preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.;

4. Preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo.;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanja, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

B. Pri vseh navedenih zadrugah jamči zadrugi s svojim opravičnim deležem in pa z njega petkratnim zneskom.

C. Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi pa tudi s potrebnimi obvestili posameznih članov

C. Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo po predpisih zadrugnega zakona.

D. Besedilo firme pa podpisujeta skupno po dva člana načelstva.

E. Zadruga pogodba z dne:

pri I. z dne 19. julija 1931; pri II. z dne 11. avgusta 1931, pri III. z dne 12. avgusta 1931; pri IV. z dne 5. avgusta 1931; pri V. z dne 13. avgusta 1931; pri VI. z dne 24. julija 1931; pri VII. z dne 14. avgusta 1931.

F. Člani načelstva so:

a) pri I.: Dernikovič Vinko, posestnik v Orešju št. 26, načelnik; Pinterič Karl, posestnik v Drenovcu 58, podnačelnik; Smeš Andrej, posestnik v Orešju št. 9; Berkovič Alojz, posestnik, Novavas št. 11, in Iljaž Jože, posestnik v Spod. Sušici št. 106 kot odborniki;

b) pri II.: Gosak Anton, posestnik Žiče št. 24, načelnik; Klokočevnik Ivan, posestnik, Žiče št. 45, podnačelnik; Hlastec Miha, posestnik v Žičah št. 25; Olup Franc, pos., Žiče št. 40 in Sattler Franc, posestnik, Dražavas št. 34, kot odborniki;

c) pri III.: Verčnik Ivan, posestnik, Zreče št. 53, načelnik; Hren Martin, posestnik, Dobrova št. 20, podnačelnik; Pačnik Jožef, posestnik, Resnik št. 19; Sadek Ivan, pos., Sv. Kunigunda št. 4, in Kangler Franc, posestnik, Sv. Kunigunda tš. 20, kot odborniki;

č) pri IV.: Langeršek Avgust, posestnik, Straže, načelnik; Gornjak Franc, posestnik, Straže, podnačelnik; Skof Ferdo, pos. in trgovec, Straže, Goljat Rudolf, posestnik in trgovec, Dovže, in Kranjc Franc, posestnik, št. 11, kot odborniki;

d) pri V.: Ambrož Martin, posestnik Špitalič št. 6, načelnik; Kropelj Franc, posestnik Tolsti vrh št. 40, podnačelnik; Iskrač Janko, posestnik, Tolsti vrh št. 1; Oprčkal Jakob, delavec Tolsti vrh št. 8, in Pančič Alojz, posestnik, Stare Slemene št. 12 kot odborniki;

e) pri VI.: Turk Luka, posestnik v Rogatcu št. 123, načelnik; Turk Jožef, posestnik v Rogatcu št. 108, podnačelnik; Gobec Jakob, posestnik v Rogatcu št. 4, tajnik; Osvaldič Jožef, posestnik v Rogatcu št. 73, blagajnik, in Tepeš Konrad, posestnik v Rogatcu št. 82, odbornik;

f) pri VII.: Sobotka Karl, posestnik, Poklek št. 30, načelnik, Hribar Jernej, posestnik, Gorjane št. 13, podnačelnik; Novak Janez, posestnik, Gorjane št. 34; Pribožič Jožef, posestnik, Vojsko št. 9; Kunej Ivan, posestnik, Železno št. 11, kot odborniki.

Okožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 19. avgusta 1931.

953. Sedež: Sromlje.

Dan vpisa: 24. avgusta 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga v Sromljah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposesnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposesstvih z dne 19. junija 1931 ekspropiirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24 zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931., to je preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.;

4. Preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo.;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanja, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadruga pogodba (statut) z dne 15. avgusta 1931.

Vsak zadrugi jamči s svojim opravičnim deležem in pa z njega petkratnim zneskom.

Javni razglasi zadruga se izvršujejo z enkratnim oklicem pred cerkvijo, po potrebi pa tudi s pisnimi obvestili posameznih članov.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in še nadaljnjih treh odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Bertole Ivan, posestnik, Sromlje 20 — načelnik;

2. Knez Martin, posestnik, Gornja Pohanca 19 — podnačelnik,

3. Molan Franc, posestnik, Silovec št. 5;

4. Kos Gregor, poses., Curnovec št. 58, in

5. Keržan Franc, posestnik, Okljukova gora.

Pravico zastopati zadrugo ima: načelstvo. Besedilo firme podpisujeta skupno dva člana načelstva.

V svrhu revizije v smislu zakona z dne 10. junija 1903 drž. zak. št. 133 pristopi zadruga kot članica k Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani.

Okožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 24. avgusta 1931.

Firm 443/31 — Zadr. IV 28/2.

3500 žrtev linčanja

Neke čudne vrste »strah« je vznemirjal več dni prebivalce predmestja Warringen pri Kölnu. »Strašilo« je na grajski Knebelshof. Na gradu je služil konjski hlapec, ki je nedavno pri kopanju vtonil; hlapčevega trupla pa niso našli. Tako je ostala njegova soba prazna, ker se nihče ni hotel vanjo vseliti. Tisto noč po hlapčevi smrti so pa zaslišali iz hlapčeve sobe neko čudno trkanje, nato pa drsanje, kakor da nekdo hodi v copatah po sobi. Trkanje in drsanje so slišali v kratkih presledkih, dokler ni vse utihnilo. Ponavljalo pa se je trkanje in drsanje tudi naslednjo noč. Ljudje so bili vsled teh zagonetnih pojavov tako preplašeni, da je moral sam g. župnik poseči vmes: odšel je v sobo in jo je blagoslovil. »Strašilo« je pa kljub blagoslovu še dalje, tako da se je moral lastnik grajske končne obrniti na policijo za pomoč, da se ubrani nočnega straha. Kriminalna policija v Kölnu je res odposlala na lice mesta nekaj svojih ljudi, ki so se v sobi nastanili. Pa tudi kriminalni organi so slišali okoli polnoči zagonetno trkanje in drsanje, toda ugotovili so, da prihaja ta šum iz nekega stranskega prostora v sosednji hiši. To je bila kuhinja, ki se je držala hlapčeve sobe. Ko so uradniki kuhinjo preiskali, so našli za pečko velikega psa. Pes je ležal na veliki železni skledi; kedar pa se je pes premaknil, je skleda udarjala ob tla. Če se je pa čehal, se je skleda vrtela okoli same sebe in to je bilo drsanje. Kljub temu, da je bila stvar popolnoma jasna, pa ljudje še vedno verujejo, da hlapec »nazaj hodi...«

Straši

Iz Washingtona poročajo, da je neka posebna komisija pravkar končala svoje poročilo o organizaciji pravkar končala svoje poročilo o organizaciji ameriških jetnišnic, v svojem poročilu pa se izjavlja komisija jako ostro o ravnanju z zamorci v Zedinjenih državah. »Med krivicami pa, ki se gode zamorcem«, pravi poročilo, »ni nobena večja in hujša kakor tisti zločin, ki mu ljudje pravijo linčanje. Od leta 1882 do leta 1930. so linčali na zverinski način natančno 3533 zamorcev. To število pa bi bilo še znatno večje, če se ne bi bila od leta 1919. naprej propaganda proti linčanju zamorcev v Ameriki vedno bolj širila. V jetnišnicah pa ravnaajo z zamorci kakor s sužnji, ki morajo delati v fabrikah »belih« ljudi zastoj kot živina, pri tem pa morajo mirno prenašati naravnost nečloveško ravnanje ž njimi.«

Kapitan podmornice »Nautilus« Hubert Wilkins.

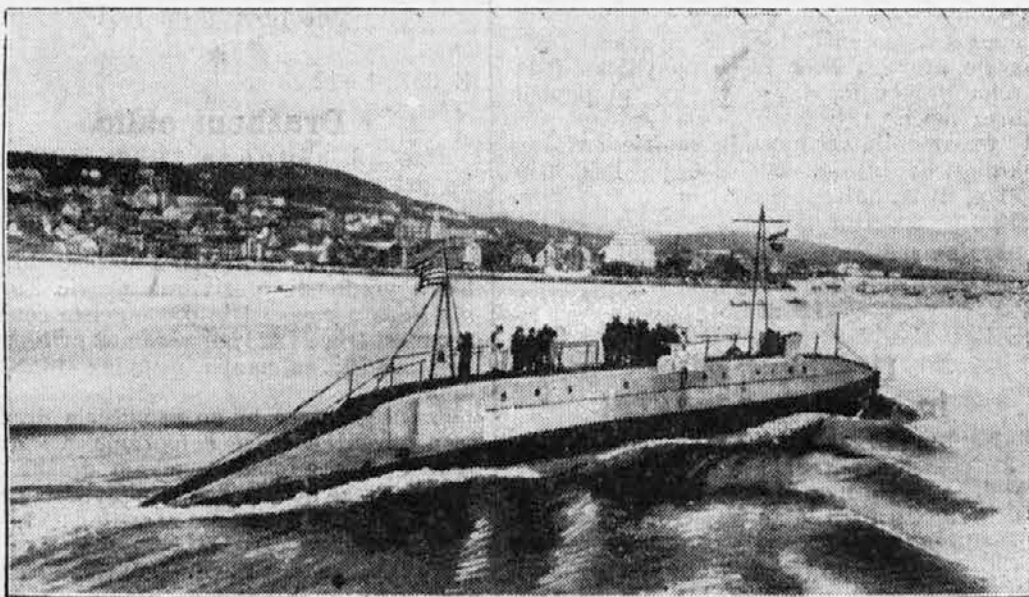
Zadnjih 6 dni o usodi podmornice »Nautilus«, ki plove pod ledom na severni tečaj, ni bilo nobenih vesti. Sedaj pa so se zopet javili in pravijo, da nadaljujejo svojo pot.

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Zdravniški pouk le iz knjig

V današnji Rusiji silno primanjkuje zdravnikov. Zato je ljudski komisariat za narodno zdravje sklenil začeti akcijo, da poviša število medicincev na zdravniških šolah. Posebna no-

vost bo to, da se bodo mogli medicinci učiti zdravljenja samo iz knjig, tako da se bodo lahko tudi daleč od šole pripravljali za izpite. Na ta način upajo vzgojiti okoli 4000 medicincev, v prihodnjih letih pa še 15.000.

Podmornica »Nautilus«.

O podmornici dolgo ni bilo nobenih poročil; zadnje vesti so prišle od nje 30. avgusta. Sedaj se je zopet javila.

I. mednarodni šahovski turnir na Bledu

Stanje po 11. kolu

	Kostić	Stoltz	Tartakower	Astaloš	Vidmar	Colle	Niemcovič	Pirc	Flohr	Bogoljubov	Kashdan	Maroczy	Aljehin	Spielmann
Kostić	I. kolo	1/2	1/2	1	0	0	1/2	1	0	1	0			1/2
	II. kolo													
Stoltz	1/2	1	0	1/2	0	1	1	1/2	0				0	1/2
Tartakower	1/2	0	1	1/2	1	1/2	1/2	0			1/2	0	1/2	
Astaloš	0	1	1/2	1	1/2	1	0			1/2	1/2	1/2	0	
Vidmar	1	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2		1	1/2	1/2	0	1/2	
Colle	1	1	0	0	1/2	1		1/2	0	0	1/2	0	1	
Niemcovič	1/2	0	1/2	1	1/2	1	1	0	1	1/2	0	1	0	
Pirc	0	0	1/2			1	1	1	1/2	0	1/2	1/2	0	0
Flohr	1	1/2	1		1/2	0	1/2	1	1	1	1	0	1/2	
Bogoljubov	0	1		0	1	1/2	1	1	1	1	1	0	0	0
Kashdan	1		1/2	1/2	1	1	1/2	0	0	1	1	1	1/2	
Maroczy			1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	1	0	1	0	1
Aljehin		1	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Spielmann	1/2	1/2	1/2	1	1/2	0		1	1/2	1	1/2	0		1

Poslužujte se za oglašanje »Jugoslovana«!

Lepa poročna darila

Poročna darila so postala dandanes med prostimi ljudmi že precej redek pojav, toda premožni sloji to navado še vedno visoko čislajo. Tako je bilo tudi pri poroki na romunskem dvoru, ko se je poročila princezinja Ileana, ki je dobila od svojih sorodnikov, pa tudi iz drugih krogov jako lepe stvari v dar kot spomin na njeno poroko.

Kralj Karol je daroval princezinji krasno brošo z briljanti; kraljica-mati je darovala ovratnico z briljanti in pa velik biser, vdolan v krog briljantov, in nenavadno velik safir; bivša grška kraljica Elizabeta: biserno ogrlico; jugoslovanska kraljica: vse perilo; vojvodinja Blanka: diadem iz briljantov in ogrlico iz briljantov; njen brat princ Nikolaj: škatljico z nakitom; romunska vlada: škatljico iz zlata, vredno 200.000 Din, v škatljici pa ček na pol milijona dinarjev; guverner Besarabije general Rascanu: starinsko sliko visoke vrednosti; huzarski polk št. 4: dragoceno sliko; erdeljsko žensko društvo: zlato hišico, vredno pol milijona dinarjev; občina Crnovice: kocko iz čistega zlata, vredno 80.000 zlatih kron.

Takih daril so poklonile razne občine in društva itd. nevesti dolgo vrsto; med temi darili pa je veliko daril, ki so zelo praktična, kar dokazuje, da so pričeli tudi zelo visoki krogi ceniti vrednost denarja in varčevati.

Kaj je »Snob«?

Ta beseda je prišla v svet iz Anglije. Odkod prihaja beseda sama, ni prav jasno; verjetno pa je, da prihaja od latinskega »sine nobilitate«. Ti dve besedi so okrajševali »s. nob.« V angleških plemenitaskih šolah se je šolalo namreč navadno tudi nekaj »neplemenitih« dečkov, da so pa te razlikovali od »plemenitih«, so dostavljali k njihovu imenu »s. nob.«, to je »neplemenit« (brez plemstva). Ti dečki seveda niso bili enakopravni s »plemenitimi«, čeprav so jih ljudje imeli tudi za plemenite, ker so se šolali na istih šolah s plemenitniki. Mogoče so se tudi dečki sami izdajali iz baharije za »plemenite«, čeprav to niso bili. Tako je prišlo do tega, da so začeli imenovati »snob« tistega, ki se je izdajal za kaj več kakor je bil, potem pa tudi tiste, ki so delali, da nekaj znajo in vedo, čeprav nič ne znajo.

»Snobov« je dovolj tudi pri nas. Treba je le pogledati na naših ulicah razne »fičiričce«, kako bulijo s svojimi neumno-debelimi očmi v kakšen avtomobil, kakor da bi bili bogve kako učenj strojni tehniki ali kaj podobnega, pa o avtomobilu ne vedo drugega kakor da ga vozi šofer...

Dovolj je pa »snobov« tudi za druge stvari. Glej skozi okno četrt ure na ulico, pa jih boš videl dovolj!

Humor.

Moderni klobuki: brez peresa ne gre...

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Z bakljo prodirati v podzemsko centralo bi bilo naravnost neumno, treba je bilo svetiljke. Zato se je Robert vrnil v svoj stolp ter si napravil kolikor toliko dobro svetiljko. V shrambah v stolpu je bilo ogromno olja v velikih steklenih posodah. Iz ene teh posod je vzel seboj olja ter ga nalil v čisto primitivno svetiljko, ki si jo je bil napravil iz velike konzervne školje s pomočjo stenja, katerega je sam sesekal iz neke tkanine. Napravil je svetiljko tako, da je mogel regulirati velikost plamena in z njo se je podal v centralo. Vedel je, da mora majhen dinamo nekje biti stalno v obratu, kajti drugače ne bi bilo mogoče, da bi deloval lift v stolpu. Enako je morala dobivati svoj tok od električne peč in električna hladilna naprava. Slo je za to, da najprej najde ta dinamo in eventuelno vključi luči, ako dobivajo tok od njega. Dva dni je stikal po ogromni podzemski napravi in slednjič je razumel nje načrt in sistem delovanja. Ako ne bi bil poprej preštudiral knjige o elektriki, ki se je nahajala v knjižnici, nikoli ne bi bil mogel spraviti naprave v pogon. Tako je pa tretji dan zabrnela najprej prva, in nato ostalih pet turbin, dinami so se zavrteli in Robert je bil gospodar nad tokom, ki ga niti Niagara ne proizvaja.

Toda kaj sedaj? Najprej je Robert vstavil stroje. Saj mu vsa energija zaenkrat ni nič koristila, ko je ni vedel uporabljati. Treba je bilo najprej najti brezžično oddajno postajo. To ni bilo ravno težko. Sledil je daljno-vodu, ki je bil napeljan iz centrale in po polurnem sprehodu prišel do čudne naprave, ki prav nič ni bila podobna ze-

meljskim brezžičnim postajam. Mesto anten so bili kovinasti oboki, visoki kakšnih dvajset metrov. Teh okolkov je bilo več sto in iz njih je uhajala brezžična pogonska energija preko vsega planeta. Robert je pri preiskovanju te postaje spoznal, da je zgrajena tako, da zadostuje za njeno obratovanje en sam človek, enako kot pri električni centrali.

Sedaj je vedel vse. Vrnil se je v centralo, spravil spet vodo na turbine in stroje v pogon in nato je vključil tok v daljnovod k radio postaji. Nato se je podal tja in tudi tu vključil stroje. Sedaj je imel energije dovolj za avto in za letalo. Zato se je vrnil nazaj k stolpu. Bil je silno radoveden, ali bo elektromobil funkcioniral. Potegnil ga je iz garaže na cesto, sedel vanj, vključil tok v motor in v svoje največje veselje je začel značilno brnenje, kot ga vsi poznamo od motorjev cestne železnice. Nato je pritisnil na gumb za prvo hitrost. Zavriskal bi bil od veselja, kajti elektromobil je počasi, a brezslušno začel drčati po cesti. Robert je vključil drugo brzino, nato tretjo in kot bi bil vedno vozil takšno vozilo, je s hitrostjo osemdeset kilometrov brzel po cesti naprej. Nato je spet šel polagoma z brzinami nazaj in slednjič ustavil vozilo. Zdelo se mu je, da je v kraljestvu sanj. Voziti se z električnim avtomobilom, ki dobiva svojo pogonsko silo iz oddaljene centrale potem radijskega prenosa, to je bil vendar vedno ideal vseh iznajditeljev, počenši od Edisona. Ta problem je bil na Marsu že zdavnaj rešen. In na kako idealen način! In kakšne gume, kakšne ceste, kolika udobnost v vozu! Da bi mogel vzeti seboj timilijonar, samo če bi si dal patentirati to iznajdbo. In kaj šele z drugimi stvarmi, ki se jih je bil naučil iz knjig! Računal je, da bi s temi iznajdbami postal tako bogat, da bi svojega bogastva sploh ne mogel napisati s številkami.

4. poglavje: Up in strah.

V transkontinentalnem ekspresu, ki dirka med New Yorkom in San Franciskom, sedita v klubskem vozu dva moža. Enega izmed njiju naši čitatelji dobro poznajo. Ralph Pint, newyorški naravoslovec, spremljevalec miss Alberte na njenem potovanju v Indijo je prvi, med tem ko je njegov drug, ki je z njim v živahnem razgovoru, simpatičen, mlad človek, ki izgleda kot kakšen univerzitetni dijak. Oblečen je elegantno in izgleda prijazno, inteligentno in energično.

Vlak je bil pred pol ure zapustil Centralni kolodvor v New Yorku, hitel je skozi dolgi tunel pod reko Hudson in bežal skozi predmestja ven na prosto, v lepo zeleno naravo. Bila je pomlad, solnce je sijalo in v jutranji rosi so se blestele šume in travniki.

— Vse se mi zdi kot sanj, je dejal mlajši starejšemu. Toda povejte mi vse potankosti, mister Pint, kako ste me odkrili in na kakšen način sem pravzaprav na tem potu.

— Stvar je jako enostavna, dragi gospod Garel. Kot veste, sem sodrudek in prijatelj miss Alberte Jerkias, zaročnice vašega gospoda brata, ki se danes nahaja na Marsu. Miss Alberta je, potem ko je doznala za signale z Marsa, ki so jasno pričali, kje se nahaja gospod Robert, odpotovala na svoji jahti iz Indije nazaj v Ameriko. Vodstvo svojega velikanskega podjetja in sploh vso administracijo svojega premoženja je poverila bivšemu angleškemu polkovniku Fitzwilliamsu, ki ga je bila spoznala v Indiji kot energičnega, praktičnega in pred vsem poštenega moža, skratka zlata duša, ki je ni para. Polkovnik je zapustil svoje službeno mesto in odšel z nami v Ameriko. Sedaj se nahaja v New Yorku, a ga boste kmalu spoznali, ker pride za nama.

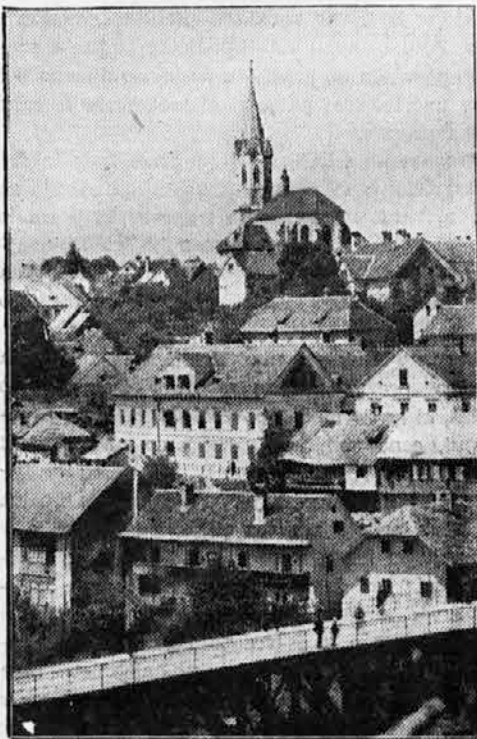
— Toda, kako ste zvedeli, da ima Robert brata, in kako ste me našli v Parizu?

Viktor Pirnat:

Letovišče Novo mesto

Omalovaževana in zanemarjana Dolenjska vstaja iz pozabljenja. Tujsko-prometna razstava naših mest jo je dvignila iz okorelosti, ki ni bila okorelost in ne zaspanost, katero so ji doslej pripisovali odločujoči tujsko-prometni krogi, ki sta jim Gorenjska in Jadran začetek in konec vseh lepot.

Tudi dolenjska zemlja je lepa in nič manj mikavna od drugih privlačnih delov jugoslovanskih pokrajin, in ko stopa vnovič, takorekoč prerajena, pred domačina in tujca, ko razgali pred njegovimi vzhiceni očmi vse svoje doslej skrite in nepoznane krasote in tajne, je še lepša in bolj zaželjena, nalik mladi nevesti, ki si snema poročni venec.

Pogled na kapitelj

Ni več nočnega čuvaja, ki bi pel ure, zginil je starinski vodnjak iz prostranega trga, utihnil je njegov pritajeni šepet, ki mu je prisluskoval nesrečni pesnik Kette, misleč na svojo nedosežno Angelo, ostal pa nam je spomin na vso skrivnostno romantiko starega Novega mesta v sladki pesnikovi popevki:

»Noč trudna molči,
nezamudno beži
čez mestni trg luna sanjava;
vse v mraku mirno,
na vodnjaku samo
tih veterc z vodoj poigrava...«

Čas beži, menjavajo se pokolenja in spreminja se lice zemlje. So pa še skriti kottički, ki jih moderna doba ni zasegla, ki jim je prizanesel tok časa in jim ohranil pečat njihove svojevrstne samobitnosti, jih pa pri tem vendar obdaril z vsemi sodobnimi pridobitvami, ki lajšajo in slajšajo človeku življenje.

In taka je ljubka dolenjska metropola, starodavno Novo mesto, na mogočnem skalnem polotoku široke in globoke reke Krke, ki

tiho in nemo se vije krog mesta
in ga objema kot ljubica zvesta,

kakor je zapel o njej novomeški pesnik Dragotin Kette.

Da, tri Krke napajajo jugoslovansko zemljo, četrti pa boža bratski koroški rod, dolenjska Krka pa je le ena, in ta tajinstvena hčerka kraških jam in kotlin je za Novo mesto neprecenljive vrednosti in v tujsko-prometnem oziru velevažna in nenadkriljiva, česar se Novomeščani doslej žal še ne zavedajo. Pod strmim mestnim obrežjem se njena struga razširi in

razbóhoti ter nudi stotere možnosti uživanja zdravega vodnega sporta.

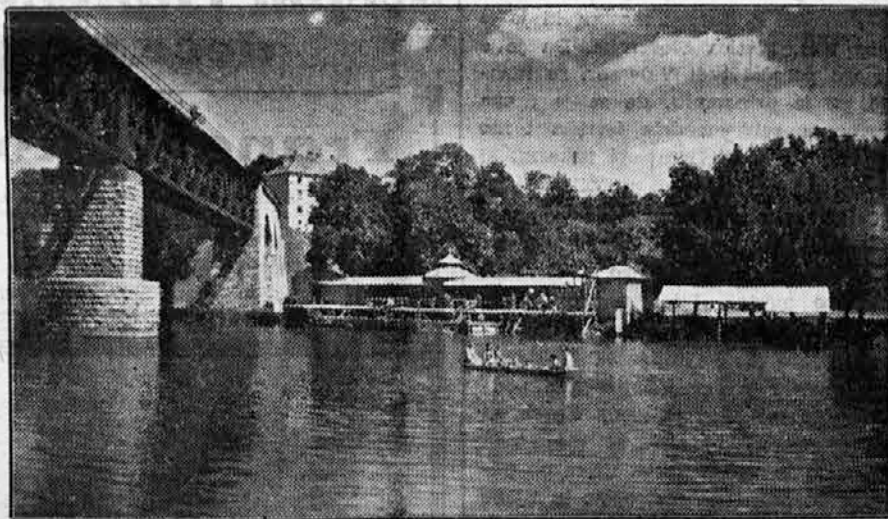
Kopališče. Tam je prihodnost Novega mesta. Razširjeno je in povečano, pa še vedno pre-majhno. Trije bazeni za deco, male in velike plavalce, več odskakovnih desk v raznih višinah in zunaj široka in globoka Krka. Tako počasni teče, da se zdi kot mirno jezero. Sredi jezera podolgovat otoček, nasproti kopališča kamenit otok v obliki mogočnega stebra železniskega mostu, ki veže tod Ljubljano z Zagrebom. Na kopališču vodovod in bufet, pred kopališčem senčni kostanji z zvrnanim prostorom za solnčenje.

Ob kopališču čolnarna in malo nižje še ena, kjer se za mal denar dobi čoln ter se pohiti z njim doli do mestnega jezera mimo slikovitih pečin, vrh katerih kraljuje stari frančiškanski samostan, ali pa pet kilometrov navzgor do železniske postaje Straža-Toplice. Obrežje se polagoma znižuje, pester slike pa se menjajo vsak trenutek. Marsikdo se spusti na to divno pot. S čolni in čolniki je Krka kar posejana. Za vodni sport pač ni nikjer lepše prilike. Tudi za ribarenje je možno izposlovati dovoljenje.

Pred kopališčem se razteza obsežno nogometno igrališče. Nad njim tenišče. Pred kratkim je bil tam teniški turnir. Igra se tudi hazena in vaterpolo. Vsakovrstne tekme niso redke. Baš danes praznuje Novo mesto svoj veliki sportni dan, tekme na vodi in na suhem. Slovenski in bratski hrvaški sportni svet je danes tam zbran.

Novo mesto ima tako srečen položaj, da je enako prikladno za Slovence kot za Hrvate, ker leži skoro v sredini med Ljubljano in Zagrebom. Železniška in avtobusna zveza na vse strani. V bližini nekaj kilometrov kar dvojje toplice: radioemanacijsko kopališče Dolenjske Toplice v zapadni smeri, v vzhodni pa termalno emanacijsko kopališče Šmarješke Toplice. Oboje razpolaga z mnogimi bazeni, stanovanjskimi prostori, lastnimi zdravniki, električno razsvetljavo, izvrstno prehrano, prelepo okolico, čistim zrakom in mirom. Poleti povsod vse polno.

Tudi Novo mesto se dostojno pripravlja za sprejem tujcev. Trenutno razpolaga s štirimi hoteli, med katerimi je hotel »Metropola« baš dograjen — modernejših principih. Pa tudi

Kopališče na Krki

hotel Windischer, Koklič in Kondrič zadovolje tujca. Avtogaraž in mehanični delavci za avtopotnike ne pogrešamo. Kavarni ima Novo mesto dve, dve brezalkoholni gostilni ter 27 restavracij in gostiln, med njimi znani gostilni »Pri Štemburju« in »Pri Miškotu« ali dolenjski železnici.

Skupno nudijo ta javna potniška zatočišča trenutno šestdeset tujskih sob s približno sto posteljami v ceni od 12 do 45 Din. Cena pre-

hrane se giblje med 16 in 20 Din na dan, celotna penzija med 35 in 60 Din na dan.

Tudi brez slaščičarne ni Novo mesto. Delikatnih trgovin, kot tudi modnih in sličnega pa je na izbiro. Fotoamaterje posluhuje drogerija »Krka«. Ljubitelji filma najdejo zabavo v kinu »Meteor« in v najkrajšem času dobimo tudi zvočni film v Sokolskem domu, ki se ravno prenavlja. Dramskih odrov je več, Sokolski dom, Prosvetni dom, Rokodelski dom in šolski oder. Za muziko skrbita mestna godba na pihala in salonski sokolski orkester. Knjige izposoja sokolska knjižnica.

Za zdravje je v polni meri poskrbljeno: moška in ženska bolnica, pet zdravnikov, trije zobozdravniki, dve lekarni in šolska poliklinika.

Pa kdo bo govoril o boleznih, ko so doli ob bregovih Krke brezplačno na razpolago najboljši zdravniki, solnce, voda in zrak, ki je tam čist in mil, kot malokje, vsaj so se med svetovno vojno gorški begunci najlažje aklimatizirali baš v Novem mestu in njegovi neposredni okolici, kar bo pač najboljši dokaz za mlo novomeško podnebje. Srednja letna temperatura znaša 9°4' C in zimska 0°7' C, kar znači, da je Novo mesto med najtoplejšimi kraji Dravske banovine. Isto je glede padavin, ki jih je komaj 1120 mm, kar je skoraj najmanj na slovenskem ozemlju.

Ker v mestu ni tovarn, so le v obližju kolodvora, oba kolodvora, Novo mesto in Kandija, pa sta zunaj mesta, nima zraka kaj okužiti in razen ob prašnih cestah je mogoče povsod prosto in globoko dihanje. Kanalizacija je prvovrstna, ne škodi pa kopalcem, ker je kopališče postavljeno nad mestom.

Da ima Novo mesto prvovrstno pitno vodo, izpeljano po vodovodu iz podgorjanskih Stoplč, da ima električno razsvetljavo, telegraf in telefon, menda ni treba posebej povdarjati. Kratko povedano: tujec, ki ga bo morda le radovednost prinesla v Novo mesto, bo našel vse in odprte roke in odprto srce, če pa bo še kaj pogrešal, naj pripiše to na rovaš v tujsko-prometnem oziru še nelzvežbanega občinstva, ki se bo gotovo potrudilo, ako bo našlo zanimanje za svoj ljubi domači kraj. Opozarjal pa bi pri tem tudi domače merodajne kroge, v prvi vrsti go-

vilu prebivalstva največ, to je za 64,5% ter je danes s svojimi 4045 prebivalci na osmem mestu v vrstnem redu naših mest. Poleg privatne inicijative je tu pač velika zasluga sedanjega občinskega odbora, v prvi vrsti pa agilnega mestnega župana dr. Režeka.

In tako nudi Novo mesto tujcu svoje pestro lice s položajem, ki je med najslikovitejšimi v naši ožji domovini, s svojo prelesto okolico pa brez dvoma med najlepšimi pokrajinami cele naše kraljevine.

Srebrni pas reke Krke se ovija krog podolgovatega griča ter tvori polotok z mestoma zelo

Mestni trg

strmimi bregovi, vrh katerih kraljuje dolenjska metropola Novo mesto. Mogočna kapiteljska cerkev mu polaga krono, pod njo se na južnem koncu vije slikoviti Breg s starinskimi kočami, ki čepa kot pripete vrh obraslih skal nad skrivnostno strugo tihe Krke. Za Bregom vstajajo in se dvigajo vedno večje stavbe gori do kapitlja, na drugi strani pa se le v malo manj nagnjenem kotu spet spuščajo v dolino, ki je tudi posejana z ulicami in trgi in cestami, ob katerih stoje velike in srednje, stare in nove zgradbe ter se preko senčnega drevoreda vlečejo spet navkreber, lezejo v nasprotni kapiteljski marof in se raztegnejo ob mogočnih šolskih stavbah ter se razgube v ljubki uradniški koloniji na dr. Režekovi cesti.

Pogled na Novo mesto in ozadje je iz Kapiteljskega marofa edinstven. 1 km dolg drevored, ki spaja novomeški glavni kolodvor čez hrib z Novim mestom (cesta gre okoli visoko nad Krko v ravnini), daje vzhličenemu potniku dovolj sence in prilike za počitek, vsaj so klopi kar posejane, in od tam se vidi vsa lepota dolenjske zemlje pod tajinstveno Kuko goro, kot imenuje narod skrivnostne Gorjance. Njihova temna silhueta je pač najlepša kulisa in najprimernejši okvir za toli ljubko in mikavno silko, kot se nudi radostnim očem.

Novo mesto pod nogami, srebrni pas Krke, zeleni Ragov log, naravni mestni park onstran reke, tih in čudovit, zasanjan kot bajka, plodna polja, pisana naselja, bele cerkvice, skrivnostni gradovi, bujne gorice, ki že očitujejo pravo jesensko razpoloženje, polno grozjda in cvička, ukanja in prepevanja tam okoli znane Trške gore z ljubko cerkvico, vse pisano in zeleno in prijazno in vabljivo, da človek ne ve, kje naj bi ustavil pogled. Oko pa le bega in srka in se opaja do trudnosti. In kdor je užival to enkrat, pride še drugič in tretjič in pove drugim in vse se navdušuje za te dotlej nepoznane lepote, kojih odkritje pomeni za vsakega tujca doživetje.

Nekdaj se je Novo mesto stiskalo le v ozke meje nategnjene polotoka na levem bregu Krke. Zdaj ga Krka nekako razpolavlja. Preko predmestja Kandije se širi tja za kandijski kolodvor, pa skoro do Šmihela, in čez kmetijsko šolo na Grmu. To vse je zdaj veliko Novo mesto, ki se veča in širi v treh smereh.

Veličasten je Mestni Glavni trg, imenovan »Trg kraljeviča Petra«. Ne severnem delu ga

Viktor Pirnat:

Po Gorjancih

Gorjanci, čudežno ime, ob čigar zvoku za-drhti srce vsakomur, ki prebiva ob njihovem mehkelem podnožju v prelestni dolini gradov to in onstran tihe, zasanjane Krke. Valovita njih krivulja s položnimi pobočji miče in vabi in težko je odoleti njihovim mamljivim konturam, težko je v teh solnčnih dneh ostati v dolini, čeravno se je treba ločiti od božajočih valov bistre Krke in od vsakdanje komoditete. Gorjanci so in ostanejo za nas dolince nerazdružljivi s pojmom poletja in počitnic, in kdor le utegne, si utrta trohico dragocenega časa ter pohiti v njihovo skrivnostno naročje.

Tudi mene je izveljalo iz doline. In še nekaj oseb z menoj.

Krasno poletno jutro, kot se poraja le med dolenjskimi holmi. Izza Opatove gore vstaja dan, z nami vred se dviga solnce, in ko mestni zaspanci šele lezejo iz svojih ležišč, smo mi že pri svetem Miklavžu, nižjem vrhuategnjene Gorjanske krivulje.

Tropo mladine najdemo na obširni košenici. V jutranjem hladu vneto brajco žogo in štejejo gole. Zastopana je starost od enega do treh križev. Složni so in zadovoljni in njihov prefekt je med najvnetejšimi igralci.

Ljubljana je pobitela na Gorjance. Napredek.

Nismo več osamljeni dolenjski oboževalci gorjanskih lepot, prihajajo že od drugod ter se prepričujejo, da je tudi na Dolenjskem lepo in prijetno in zabavno in krasno, da so tudi naše gore mikavne in zadovoljive, da je tudi njihov zrak opojen in tudi njihovo solnce žarko in zdravilno.

Gazda Nace baš kliče k zajtrku. Tudi mi si privoščimo toplega čaja. Okrepčilu sledi počitek, med katerim se predamo planinskemu vzduhu in solncu in svojim sanjam.

Prebudi nas klepetajoča pesem koscev, ki nabijajo svoja rezila v senci stoletnih bukev, da čim lažje in hitreje pospravijo gorjansko zeljdar ter jo speljejo po izpranih kolovozih na svoje dolinske domove. Čas gorjanske košnje je zdaj, in vse košenice so polne marljivih mož in žena, ki od zore do mraka vihte bridke kose in zobate grablje. In ta vzduh na solncu se parčičih planinskih trav! To je mogoče le na Gorjancih.

Planinsko zavetišče, ki je improvizirano v bivši gorjanski mežnariji pod cerkvico, vedno bolj oživlja. Vedno novi obiski, pa jed in pi-jaka, pa knjiga in časopis, pošta, in razgovor in smeh. Neprisiljena zabava je tod doma.

Podjetni šentjernejski Nace Hudoklin se je okorajšil in v sporazumu z novomeško podružnico SPD osnoval tam gorjansko zavetišče in zatočišče za vse lačne in žejne romarje. Pre-

belil je vse tri sobe v prvem nadstropju, dočim je ostal spodnji prostor izključno SPD. Celodnevno nas je hranil za 12 Din, zajtrk, kosilo in večerja. Vina dovolj po kovaču liter in to dobrega dolinskega cvička. Pa se tudi še druge stvari dobe. Le za vodo je križ. Prvi izdatni studenec je pri »Gospodičnici«, gorjanskem studenčku, ki ga zdaj uklepajo v zidovje, da bi se ne izgubila niti kapljica te dragocene tekočine. Je pa »Gospodičnica« pol dobre ure po bregu navzdol. Z brenjo na rami tja in nazaj in natakanje počasi tekoče vode pa vzame ubogemu Nacku skoro dve uri časa in še kosti ga kar naprej bole. Saj mora vsak dan dvakrat »na vodoc. To je edina senčna stran Gorjancev. Pa še ta le za Naceta, za letovalce in turiste ne, ker njim ni treba po vodo, če sami nočejo.

Tudi s prehrano je za Nacka težko, nam je bilo lahko. Vsak drugi dan jo je mož vsekali mimo Hude peči na Mihovo ali v Št. Jernej in včasih celo v Pleterje po živila. Lepšo solato smo jedli na Gorjancih, kot v dolini. Zanj so poskrbeli očetje kartuzijani. Mesa nam ni manjkalo in kruh je bil vsak dan svež.

In ker je Nacek hodil tolikokrat po isti poti čez Hudo peč mimo Minutnika po Pendirjevki, bi jaz predlagal, da se ona pot krsti na »Nackovo pot«, zdaj ko so krstili vse gorjanske steze. Nihče je ni še tolikokrat prehodil in zaslug za napredek Gorjancev mu ob tolikih žrtvah

tudi ne moremo odrekati. Ljubljancem bi brez njega ne bilo nikdar na Gorjance in še marsikoga morda ne.

Nekaj korakov nad našim zavetiščem ljubka gorjanska cerkva svetega Miklavža. 969 m visoko stoji. Skoro na robu silnih pečin, ki padajo skoro sedem sto metrov globino do struge romantične gorjanske hčerke Pendirjevke. Rob so uvidevne roke malo obsekale, da se skozi redke vršace dreves vidi v podnožno dolino in preko nje na štajerske hribe in naše planine.

Edinstven pa je razgled iz cerkvenega stolpa. Snežnik, Triglav, Grintavec, Bož doseza oko in se izgublja v nedogled Savske nižine. Za tem silnim obročem pa naši griči in holmi, kronani z rdečimi cerkvicami, belimi hrani in pisanimi naselji, med katerimi se zvija srebrni trak drage Krke, vmes se skrivajo temni gradovi in bogate graščine, samevajo zelene pristave in se smehljajo plodno dolenjsko polje. Izplača se polezti po strmih stopnjicah do svetomiklavžskih zvonov.

V nedeljo smo bili v cerkvi deležni službe božje. Na tistem prostoru to vse drugače vpliva na človeka, kot v dolinski vsakdanjosti.

Tri oltarje premore sveti Miklavž. Sam se je naselil v glavnem in v enem stranskih oltarjev, naš umetnik Jakac pa ga je v gorjanskem razpoloženju prav ljubko upodobil kar s kre-

še danes dičijo srednjeveški ostanki, arkade. Lepa je mestna hiša ali rotovž sredi trga. V bližini stoji frančiškanska cerkev z gotskim prezbitერიem in renesančno ladjo. V cerkvi je pokopan slovenski pisatelj Matija Kastelic. Na porti pod zvonikom je vzdignjen v steno kamenit relief slavnega poveljnika Vojaške Krajine, generala Ivana Lenkovića skoro v naravni velikosti. Pa še več drugih odličnikov je našlo tam svoj poslednji dom.

Še zanimivejša je župna cerkev svetega Nikolaja, tudi kapiteljska cerkev imenovana. Poleg nje stoji stara proštija s kolegialnim kapiteljem. Tudi kapitelj diči gotski prezbitერი, zelo sličen frančiškanskemu, le da je mnogo lepši in bolj bogat. Impozanten je nad 60 m visok cerkveni stolp. Razgled raz njega je diven.

In glavni oltar krije največjo dragocenost, najslavnejšo sliko Dravske banovine in morda cele Jugoslavije, **Tintorettovo** sliko sv. Nikolaja, ki je pravi biser slikarske umetnosti. Je to skoro dva metra široko in več metrov visoka slika slavnega italijanskega mojstra. V stranskih oltarjih je več slik umetnika **Metzingerja**; sv. Ana, sv. Barbara in sv. Janez Nepomuk. Pod glavnim oltarjem so shranjene relikvije svetega Feliksa, ki ga hodijo častiti osobito Belokranjci. Pod prezbitერიem se boči mogočna kriptna, kar je tudi redek primer.

Ob Krki najdemo več značilnih poslopij. V gornjem delu mesta obširno okrožno sodišče, mestni mlin z jezom, slikovitji frančiškanski samostan, dalje za Bregom žensko in na nasprotnem bregu moško bolnišnico, za njo kandijski kolodvor, ob Krki malo višje od obeh že znano mestno kopališče, še višje ob Krki navzgor pa glavni novomeški kolodvor.

Pod Kapiteljskim marofom še stoji hiša, kjer je stanoval pesnik Dragotin Kette, nad njo županova vila, kjer je nekada stala vila Angela, dom Kettejeve oboževalke, na bližnjem starem pokopališču sniva glasnik gorjanskih bajk, **Janez Trdina**, na smihelskem pokopališču ob periferiji mesta pa je grob **Peršernove Primiceve Julije**.

Idilčne koticke se najde po krivih mestnih ulicah, od katerih nekatere že stoletja niso menjale svojega lica.

Najlepši pa so izleti v novomeško okolico. Na izbiru so daljše in krajše ture, vse pa so prepletene s čarom dolenske zemlje in s romantiko bližnjih Gorjancev, odnosno vinskih gor.

Južno od Novega mesta so Gorjanci. Na njih najvišji vrh k razvalinam dveh cerkvi, na Trdinov vrh 1181 m visoko, ali na bližnji 969 m visoki vrh sv. Miklavža s cerkvico in divnim razgledom. Gorjansko jezero, košenice, studenček »Gospodična«, gorjanska tovarna, prelaz 571 m visoko v Belo krajino, Trdinova spominjska plošča pri »Zajcu«, vse to so privlačnosti v tej smeri.

Zapadno od dolenske metropole se razprostira Kočevsko gorovje. K Sv. Petru nad Soteškim gradom 889 m ali na Gače pri Črmošnjicah 942 m z bujno planinsko floro, na Rog 1100 m in na Mirno goro nad Semčičem 1048 m, to so krasne izletne točke z nepopisnim razgledom. In ledena jama pod Rogom. Svojevrsna zanimivost.

Proti severozapadu Straško gričevje. Na Srobočnik 592 m visoko, pa za Mirno pečjo, prvo železniško postajo na progi Novo mesto-Ljubljana, na 408 m visoko sveto Ano. Pod njo dolg predor.

Severno dolenski raj, naše gorice. Na znamenito Trško goro 429 m in dalje dol na Vinji vrh 389 m. Pa še povsod vmes. Tu je jeseni edinstvena prilika za zdravljenje z gozdnim Portugalka je že dobra, prvi most se že cedi. Torej poleg Krke in solca in zraka in toplice še gozdje! In prvovrstno! Kasneje pa božanstveni dolenski cviček. Za ljubitelje umetnin pa baročni oltarji na Trški gori.

In med vsemi temi gorami in hribi in griči se bohoti prelestna »Dolina gradov«, kot jo smemo

in moremo po pravici nazivati, vsaj ni morda nikjer v celi domovini na tako majhnem koščku sveta toliko zanimivih zgodovinskih starin in srednjeveških gradov, kot baš v novomeški kotlini, ki dosega na novomeškem glavnem trgu 180 m ter se do kapitlja dvigne še dobrih dvajset metrov.

Pomanjkanje prostora ne dopušča, da bi se podrobneje bavili z vsakim izmed 33 častitljivih starin, ki blizu in daleč obkrožajo Novo mesto, bodi le opozorjeno nanje, da so izleti k njim nepozabni.

Najvišji, najstarejši in najlepši grad, Hmeljnik, 507 m visoko. Pa edini jamski grad v domovini, srednjeveško zatočišče klativiteza Erazma Predjamskega, grad Luknja z mestno elektrarno. Obsežni in bogati grad Soteska in njegov narcisni naravni paradiž vsako pomlad, silne razvaline žužemberškega gradu, ali slikoviti ostanki Mehovega, kjer so ob kmečkem uporu leteli vitezi kar skozi okno na dvorišče, pa nepopisno lepi Otočec z bližnjo Strugo, razorani Stari grad, razsežni Klevčev z freskami in Metzingerjevimi slikami, v okolici znamenita šmarješka grobišča, vzporedna hallstattskim, pa podgorski gradovi, kjer so se rodile Trdinove bajke, kjer se je ženin Valvasor in kjer je veseljal Prešeren, gradovi Tolsti vrh, Vrhovo, Prežek, in ne daleč proč tajinstvena kartuzija Pleterje, pa v najbližji mestni okolici ducat gradov in graščin.

Ni čuda, če je taka okolica opajala velike naše može, da so ustvarjali dela, ki bodo preživela stoletja njim v čast in nam v ponos, da so opovali lepoto naše podgorjanske zemlje in njej in sebi postavili trajen spomenik.

Nista osamljena Kette s svojimi poezijami in Trdina s svojimi bajkami, Miran Jarc je napisal v lanskem »Ljubljanskem zvonu« roman »Novo mesto«, davno je že nastal Tavčarjev »Otok in Struga«, pa Kordešova »Zgodba na Mehovem«, ki je izhajala v »Dolenskih novicah« leta 1915., Ganglov »Vinski brat« preživlja svoje mlade dni v Novem mestu, dr. Lahova zgodovinska povest »Brambovci«, izdala »Slovenska matica«, se po večini vrši v novomeški okolici, po njenih gradovih, istotako njegova trodejanica »Noč na Hmeljniku«, Gorjance opisuje Hanna Bartsch v romanu »Frau Utta und der Jäger«, v lanskem »Planinskem vestniku« je tudi izhajal njihov opis, ki se bo še nadaljeval, v zgodovinskem in prirodoopisnem oziru sta poročala o znamenitih krajih v okolici »Carniola« in »Glasnik muzejskega društva«, glavno delo pa je izvršil Ivan Vrhovec z »Zgodovino Novega mesta«, ki jo je založila leta 1891, Matica Slovenska. Da je o mestu monogo poročal tudi Valvasor, se razume; važno pa je pripomniti, da se je druga izdaja njegovega velikega dela izvršila točno po originalu v novomeški Krajčevi tiskarni, ki obstoja še danes. Mnogo mnogo poročil in član- kov bo še raztresenih po revijah in listih, kdo bi vedel za vse, končno pa je lani izdal »Progres« v Novem mestu reklamno knjigo »Dolenska metropola Novo mesto«. Literature o Novem mestu in okolici se torej ne manjka. V doglednem času se nam obeta še knjiga »Dolina gradov«, ki bo skušala prikazati tajinstveni podgorski svet v oni luči, kot ga gleda človek, ki od rojstva vdihava njegov zrak, se opaja nad njegovo prelestjo in vedno znova uživa ob pogledu na solčno dolensko metropolo in njeno oboževano okolico.

In Novega mesta, čudo, ne more pozabiti nihče, ki se je tam rodil, ki je s prvim požirkom pil sok okoliških trav, v daljni tujini prečesto zahrepeni po Krki in po Marofu in na stare dni se vrača umirat v rodno grudo. Da, vsakdo si li v svoj rojstni kraj, Novomeščan pa še posebno. Najdete ga pa tudi povsod. V Ljubljani se zdaj ciganizirajo v klub »Krka«. In velika je njih krška vojska. Postavijo se Novomeščani že od srednjega veka dalje z mnogimi veljavimi in odličnimi glavami, rojenimi ali vsaj vzgajenimi tam dol in tudi danes bi jih ne prešteli na prste.

Ogledali smo si tako Novo mesto iz vseh vidikov, ogledali smo si ga tudi na ljubljanski tujsko-prometni razstavi in ne bo se zdaj težko odločiti, komu velja prihodnji dopust. Divno je morje, krasna je Gorenjska, ne podcenjujmo pa Dolenske! Poskusimo, pogledimo in brodimi nam bodo po glavi spomini in jezik bo njihov neumorni glasnik, ki bo pel s Kettejem:

Propagandno prilogo o letovišču Novo mesto vsebuje današnja številka »Jugoslovana«, na kar opozarjamo!

Sportni dan je iz današnjega dne spet preložen na prihodnjo nedeljo 13. t. m.

Ljubljanski proslav se je v nedeljo udeležilo skoro vse Novo mesto. Na sobotnem večernem koncertu in na običajni nedeljski promenadi je bil prostrani trg kraljeviča Petra skoro prazen. Tudi gostilne so samevale.

6. september smo proslavili s slovesno službo božjo v kapitlju in z vojaško parado na glavnem trgu. Nagajal nam je dež.

Zegnanje na Trški gori, zibelki dolenskega cvička, je danes. Od blizu in daleč hite pobožni romarji, osobito ženske, moški že otipavajo grozdje in pokušajo mošt, Turčin bo kuhal svojo crno, »na gor« bo živahno kot vsako leto.

Toča je posipala v nedeljo proti jutru podgorske kraje in precej škodila cvetoči ajdi. Tudi proti škocjanu in Raki je izgledalo, da bo nesreča. Grmelno in deževalo je po celi dolini še vse dopoldne.

Cigankе so lepe, najlepše oči pa pravijo da ima Ančka Brajdičeva. In Brajdičev je pri nas na ducate. Pa se je neki starejši gospod menda preveč zaveroval vanje, in ko črnooke ciganke že ni bilo več blizu, je strahoma opazil, da je z njo zginila tudi njegova krasna srebrna ura. Minilo je že več dni, pa ni ne Ančke ne ure.

Šala ni vedno na mestu. Lesni trgovec Oto Bernard si je pred dobrim letom zlomil nogo in dolgo trpel z njo. Zdal je že dober. Pa je šel po trgovskih opravkih na bližnja Uršna sela. Ker mu za povratek ni kazalo čakati na vlak, je poslal svojega manipulanta telefonirat v Novo mesto po avto. Manipulant pa je hotel napraviti malo šalo in je telefoniral, naj nujno pošljejo avto, ker si je njegov gospodar spet zlomil nogo. To je bilo skakanje po mestu. Alarmiran je bil zdravnik in bolnica, poslanih kar več avtomobilov in obveze in kdo ve kaj še. Nič

»Al veš, kako vsled solčnega obiska žarno blešči dolenska stolica, kako po rosi vsa okolica cvete, drhti, kako od sreče vriska!...«

Srce > drhtelo in »bo hyaležno tebi, ki mu ljubav deliš, o solnce jasno, roža, o sladki paradiz« dol ob tihih bregovih tajinstvene Krke.

manjše ni bilo potem presenečenje ob svidenju na Uršnih selih. Pa je kljub temu vse veselo, samo da ni nič res.

Prijetno presenečenje čaka naše meščane. Dolgo, dolgo že smo hrepeneli po javnem kopališču, ki se bo v teku nekaj tednov tudi resnično otvorilo povsem moderno, vsem higijenskim predpisom odgovarjajoče, udobno in prijetno z več kabinami in prhami za navadne in zdravilne kopeli. Nameščeno bo v novi zgradbi Prosvetnega doma na Florjanskem trgu. Zvalo se bo javno kopališče »Sanitas«, družba z o. z. Pozdravljamo korak podjetne trojice s prepričanjem, da bo kopališče poslovalo dnevno kot je v načrtu, vsaj ga je naša metropola že tako težko pogrešala.

Propagandna knjiga »Gorenjska« izide te dni iz založništva »Progres«, tukajšnjega zavoda za pospeševanje mednarodnih trg. zvez, ki je izdalo pred časom tudi propagandno knjigo »Dolenska — metropola Novo mesto.« Nova knjiga ima med tekstom nad 500 slik. Več o njej, ko izide.

Tovarno metel imamo. Prošli mesec je nova družba prevzela od prejšnjega lastnika ves obrat, ki ga je močno povečala. Izdelki so prvovrstni, cene solidne. Opozarjamo na današnji oglas.

Iz moške bolnice. Ključ. vajenec Jože Mišica je šel s prijateljem čez polje, pa je počilo v grmovju in fantu v levo roko. Doma je z Čudnega sela pri Črnomlju. — Kurjač pri »Jugolesu« v Črnomlju Julij Zupanič je dobil močno železo na nogo, ki je vsa potolčena. — Po stopnicah je padel in sislomil ključnico leve roke čevljarski pomočnik Vinko Vidrih iz Smolenje vasi. — S kolesa je padel Strmole Franc iz Zagradca ter si zmaknil levo roko v rami. — Hmeljniški drvar Janez Krese se je pri podiranju drevja vsekav v levo koleno. — Vsi našti se zdravijo pri Usmiljenih bratih v Kandiji.

Svojim čitateljem priporočamo sledeče novomeške tvrdke:

Franc Pelko

krojač in trgovec z oblekami in perilom

Kraljeviča Petra trg

2070

2072

Franc Penca

usnjarna in trgovina z usnjem

Kraljeviča Petra trg

Slikar in pleskar

Valantič Alojzij

2068

Kdor še nima zanimive ilustrirane knjige, v kateri so v sliki in besedi opisani vsi dolenski kraji in druge zanimivosti in ki ji je naslov:

„Dolenska—metropola Novo mesto“

naj jo še danes naroči pri založništvu

„PROGRES“

Zavod za pospeševanje mednarodnih trgovskih zvez

Novo mesto

2065

v zunanji slepi lini. Pa ga nista ne dež ne čas še izprala.

Ljubljancani so spali v biši, mi smo si pa ne daleč proč postavili šotor iz vej. Obširen, gost in zraven je bil naš gorjanski bivak in na mehke senu, zaviti v plahto, je vsakdo snival kot nikoli doma. Prvo noč se je bilo treba nekam privaditi, potem je šlo pa izborna. Še vihar, ki je divjal z močnim pišem polna dva dneva, nam kože ni podrl. Ponoči pa sta nas strakila Naečkova psa.

Kadar je prispel Nacek s pošto, je zavelo novo življenje v našo naselbino. Vmes pa karte in šah in žoga. Mnogo se je polegalo po solncu, ki nam je ožgalo kožo, da se zdaj v dolini levimo kot plazilci.

Pridno smo izrabljali čas za izlete. K sveti Jeri na Trdinov vrh (1181 m) smo šli kar čez drn in strn. Sicer smo se dobesedno grizli v kolena, skrajšali pa smo si le pot za pol ure. Dobrih dve sto metrov je višji, ampak od sv. Miklavža pasje strm.

Tudi tam kosijo. Bili smo pri razvalinah obeh cerkvi ravni tisti dan, ko se je vžgala Zagrebška gora. Prav dobro smo opazovali na horizontu, silen dim, prihajajoč iz nižjega pobočja imenovane gore.

In razgled zopet iz onih košenic. Divota! Ce- la sanjava Bela krajina se koplje pred opazo-

valcem v solncu, zagrebške kupole se blišče, Kulpa vabi, Klek dremleje in tam v sinji dalji bosenske gore in skalni Velebit, ki zakriva očem biserni naš Jadran. Na »kranjsko stran« se radi visokega drevja od tam na žalost ne vidi. Kako bi bil na Trdinovem vrhu na mestu primeren razgledni stolp! Novomeščani in Belokranjci, zganite se! To nam bo privedlo na stotine občudovalcev našega sveta!

Malo nižje pod Trdinovim vrhom na potu k tovarni je s košenice prelesten pogled v obe dolini h Krki in Kulpi, oko seže od Triglava do Velebita. Nepopisno!

Nazaj smo jo mahnilo po košenicah do studentka Košenice. To je že vse v Savski banovini. Te ogromne košenice so edinstvene za zimsko smučanje. Interesenti, le ogledajte si, ne bo vam žal!

Kaštenica ima izvrstno vodo kot »Gospodična«, le bolj zanemarjena je. Položaj slikovit. Pod dvema silnima bukva, na vse strani bregovi, košenice, obrobene z mogočnimi bukva- mi. Ted je divjačina doma. Rogata in krilata. Tudi divjih prašičev je tam dovolj.

Skozi gozd, pa smo v pol ure pri sv. Miklavžu. Spotoma na črešnje. Teh po Gorjancih kar mrgoli. In nihče jih ne obira. Mi smo se dnevno pasli po njih in po borovnicah, ki smo jih iztaknili v bližini gorjanskih jezer.

To so bolj gorjanska blata. Le malo mokrote so še imela. Je pač suša. Sicer pa je tam mnogo vode in zelo umestno bi bilo, po- brigati se tam za dobro pitno vodo, ker je za Miklavževce važnejša od Gospodične. Prim ren vodnjak in dovolj bi bilo vode za vedno. Višnjeje posetnike sv. Miklavža. Tam se lahko letuje, svet je raven in obširen, hiša, vse, do- čim svet pri Gospodični visi in za bivačiranje ni tako prikladen. Je pa vsekakor vsega prizna- nja vredna vnema novomeške podružnice SPD za obvarovanje in izlepšanje Gospodične, želeli bi bila le enaka briga za »jezero« pri Miklavžu. Potem bo nastala tam kar cela stalna poletna naselbina.

Le skrb in želja po napredku Gorjancev in našega turizma mi narekuje te besede.

»Gospodična« ima sicer diven položaj. 822 m visoko na severnem gorjanskem pobočju se po- stavi z izrednim razgledom na krško dolino. No- vo mesto kot na dlani. In naše gorice in pla- nine. Sijajno! Voda nebeška. Uredili pa bodo zdaj tam res lepo, da bomo mogli s ponosom to vsakomur pokazati. Zdalj letuje tam kopica novomeške mladine in nič manj odraslih prija- teljev gorjanske prirode. Tabore malo nad stu- dencem v gozdu, solnčijo se po košenici pod iz- virkom ter hodijo na maline dol proti tovarni. Na milijone jih je in ženske podgorke jih prid-

no ubirajo ter hite z njimi v Novo mesto s tre- buhom za kruhom. Ni baš lahek ta kruhek. V silni vročini po gostem grmovju ni šala.

Do »fabrike« je še pičlo uró od Gospodične. Še vedno gori in tli tam žaganje in podobni lesni odpadki, napokano je vse kot na kakem ognjeniku, dim se vali in mestoma sikajo pla- menčki. Ponoči mora biti to grozotno-divoten pogled, podnevi pa je sitno za tamošnje nase- lino, ker se ji kadi venomer pod nos. Drevje ob vsem dolgem pogorišču opaljeno. Zaga še te- če, vode pa zmanjkuje.

Po široki vozni poti in dalje črez košenice na- zaj h Gospodični. Mračni se. Večerja se kuha. Tudi za nas že skrbi dobra Mančka pri Miklav- žu. Le urno dalje.

Lepa pot. Tudi tračnice, izvirajoče iz tovar- ne. Koliko gorjanskega bogastva so že požrle. Mimo Krvavega kamna, kjer se cepi pot na Tr- dinov vrh, smo kmalu na naših košeninah.

Kres že plamti, krog njega vsa gorjanska na- selbina, Gorenjci in Dolenjci in Slajerci in Hr- vatje. Harmonika škriplje, ogenj prasketa, ogla- ša se zalegla pesem koscev, ki kurijo v bližini jezer. Govorica zastane, ko se oglasi ubrano petje Miklavževih zvonov. Kosci so, ki oznanja- jo dolincem svoje zadovoljstvo in brezskrbno srečo, ki se ji vdajamo ob tabornem ognju, ob plahutanju nelopirjev in zateganju sov tudi mi, oboževalci gorjanske narave...

NOVO MESTO

HOTEL „METROPOLA“

NOVO MESTO

Pet minut od postaje

Novo, moderno, vsem predpisom odgovarjajoče urejen hotel. Tik pred otvoritvijo.

Higijenska naprava — Hladilnik „Frigidere“
Kopalnica — Centralna kurjava — Avtogaraža

Knjigarna Tiskarna

Knjigoveznica

KRAJEC nasl., Ljubljanska cesta

Zaloga šolskih potrebščin, župnijskih, občinskih in šolskih tiskovin, devocionalij i. t. d.

Izvršuje vsa tiskarska in knjigoveška dela točno in prvovrstno.

Ljudska posojilnica v Novem mestu

2023

Sprejema vloge,
daje posojila in kredite
Ugodno obrestovanje
Absolutna varnost

Mestna hranilnica Novo mesto

pupilarno varen denarni zavod.

Ustanovljena l. 1894.

Pod trajnim državnim nadzorstvom.
Sprejema hranilne vloge na hranilne
knjižice in tekoči račun.

Za hranilne vloge jamči mestna občina Novo mesto s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Rentni davek od obresti hran. vlog plačuje hranilnica sama.

AVTOPODJETJE

Dvakratna dnevna
avtobusna zveza
NOVO MESTO—KRŠKO
v obeh smereh.
Sprejemajo se tudi
izletniške vožnje.

JOSIP KOS

2069

Josip Kobè Novo mesto

Špecerija
Delikatese
Galanterija

2012

Velika izbira nahrbtnikov in
damskih torbic

Lesna trgovina Josip Matko

2027

Avtotaksi ANTON KOKALJ

2014

Telefon 23 Hotel Koklič

Poslužujte se za oglašanje »Jugoslovana«!

Foto „Gvido“ Portreti, povečave Kandija

2000

Galanterija z lesnimi izdelki,
Igrače

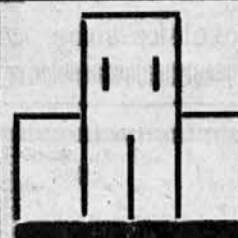
2008

Franja Zobec Ljubljanska cesta

P
R
I
Š
T
E
M
B
U
R
J
U

Renomirana gostilna
z vrtom tik nad Krko
Kegljišče

2042

Hotel Kondrič

tujске sobe

2018

Generalno zastopstvo Vzajemne zavarovalnice

Novo mesto

Trg kraljeviča Petra 3

2024

Nudi vse vrste zavarovanja
v najugodnejših kombinacijah!

Edini slovenski zavarovalni
zavod brez tujega kapitala!

ELEKTRARNA „NOVOBOR“

Prodaja
raznovrstnega
elektrotehničnega
materijala,
motorjev,
kompletne
montaže,
instalacije.

2076

ZAGA „NOVOBOR“.

Špecerijska in galanterijska
trgovina

ALFONZ OBLAK Novo mesto

Na drobno in na debelo!

Vedno sveža žgana kava. Velika
zaloga najfinejšega ruma, čaja,
čajnega peciva, kakao-va, čoko-
lade in čokoladnih bonbonov!

2033

KERAMIKA

tovarna peči, štedilnikov, kamenine
in šamotnih izdelkov

I. KLEMENČIČ d. z o. z., NOVO MESTO

Brzjavi: Keramika Novo mesto. Poštno čekovni račun Ljubljana štev. 12.821.

Velika zaloga sobnih peči iz prvovrstne šamotne beložgane gline, vseh barv in modernih fazon. Vedno v zalogi krušne kmečke peči, kompletni štedilniki, obloženi z domačimi, češkimi ali nemškimi emailiranimi ploščami, oblaganje kopalnic, sten itd. Prevzema kompletne stavbe in sploh vsa v keramično stroko spadajoča dela in popravila po najnižjih konkurenčnih cenah.

Garantira za blago in delo.

3022

Izdelovanje metel „METLA“

trgovsko-industrijska družba z o. z.
prej Ivan Kos

NOVO MESTO

NOVO MESTO

FRANC KASTELIC, NOVO MESTO

Zaloga travert, cementa, vsakovrstnega okovja za stavbe, pohištva in orodja za vse obrtne sloje.
Priporočam se tudi za nakup špecerijskega blaga.

1999

INDUSTRIJA PERILA

Joško Povh

NOVO MESTO

KAVARNA 'CENTRAL'

nasproti pošte — Prvovrstna postrežba, godba
Novo mesto

2004

Radio-terma

Šmarješke toplice

Jesenska sezona od 1. septembra dalje
Štirinajstdnevna cela oskrba Din 560—

2013

MODNA TRGOVINA

T. OGRIN

2031

Kraljeviča Petra trg

Jakob Ažman

kiparstvo

Novo mesto

2029

Dr. Režekova c. 1

Hotel

2039

Windischer

avtogaraža, vrt, restavracija, hotelske sobe

Josip Ferlič

2036

avto - delavnica

Novo mesto

Tavčarjeva cesta

A. MIDOFER, KROJAŠKO PODJETJE

NOVO MESTO

Se priporočam za jesensko in zimsko sezono
cenj. občinstvu, ker imam vedno v zalogi
češko in angleško blago v najnovejših
vzorih.

Točna izdelava!

Nizke cene!

1991

Avtotaksi IVAN DOLMOVIČ

Telefon 11

nudi potujočemu občinstvu ugodno potovanje z
dvema prvovrstnima limuzinama

2031

Drogerija „Krka“

2034

Foto, Parfumerija, Droge, Kemi-
kalije. Bolniško - oskrbna sredstva

2038 Urarstvo, zlatnina, optika

Alojzij Reitz

Najcenejši nakup in popravila v to
svrhu spadajočih predmetov.

Modna trgovina

IVAN PRIJATELJ

Ljubljanska cesta

2011

Kumar Josip

prodaja orožje, kolesa, otroške vozičke,
šivalne stroje, gramofone in vrši vse
vrste popravila.

2006

Ljubljanska cesta

Modno
krojaštvo

Strojno pletilstvo
vseh vrst za
zimski čas

Lado Šetinc

Marija
Medvešek

Trg kraljeviča Petra

2041

Kandija

2026

JOSIP KOS

papirna trgovina in knjigovoznica

1994

NOVO MESTO

Priporočam se
damam in gospodom

brivec

Ferdo Buk

2007

Dame!

Nastopila je
sezona vlaž-
ne jeseni in
je potrebno,
da si pustite
vaše lase
trajno ondu-
lirati v fri-
zerskem
salonu

Jakob
Križka

Novo mesto

2022

Modna trgovina
po najnižjih cenah

Lina

Barborič

Trg kraljeviča Petra

2030

!

Prvovrstno
pecivo

pekarija

Ivan Vovk

Trg kraljeviča Petra

2017

Restavracija

2016

Poula

Radio — Miško
pivo friško!

Petrina Rifelj

steklo
porcelan
kolesarske
potrebščine
Pletenine

Novo mesto

Strojno ključavničarstvo

Knaflič & Mirtič

2020

Šukljejeva cesta

Avtobusni promet Novo mesto - kolodvor
Redno k vsakemu vlaku tja in nazaj

Se priporoča

2043

Ludvik Kondrič

avtopodjetnik Novo mesto

Anton Koncilija

Mesni izdelki vseh vrst, sveži in suhi, najboljše
kvalitete, vedno na razpolago

2025

Avtogaraža in mehanična delavnica

Alojz Škedelj

Šukljejeva cesta

2019

Brivski in damski salon

J. Svetec, Novo mesto

Trg kraljeviča Petra

Se priporoča cenj. damam in gospodom za obilen obisk.
Trajna in vodna ondulacija je prvovrstna.

1998

M. Picek

špecerija in železnina

Novo mesto

Vsakovrstno orodje za obrtnike in poljedelce, okovje za pohištvo in
stavbe, trboveljski in dalmatinski cement, oljate in suhe barve,
stavbeni material, Težakovo olje, klajno apno, grenka sol, laneno olje,
terpentin, Avenarius karbolinij in vse pogrebne potrebščine.

1997

Ustanovljeno 1905

Po najnižji dnevni ceni!

Mesar in prekajevalec

Franc Dolenc

Izdeluje vsakovrstne mesne stvari.
Sprejemajo se tudi večja naročila.

2035

Jvan Medic

industrija
perila

Novo mesto

Trg kraljeviča Petra

1998

FRANC MURN

Lectar-svečar

Trgovina z usnjem
Vlinoč

Šukljetoja cesta 18

2001

Manufaktura in krojaštvo

JOSIP KOŠIR

Trg kraljeviča Petra

1992

LJUBLJANSKA GRADBENA DRUŽBA z o. z.

GRADBENO VODSTVO

NOVO MESTO

2030

Jernej in Marija Fabjan

gostilna, mesarija in pletarstvo

2074

Dilančeva ulica 49